Ao. 1817.]

[*No.* 36.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den 6den* SEPTEMBER, 1817.

BATAVIA.

ZATURDAG, den 6den SEPTEMBER, 1817.

HUNNE Excellencien Kommissarissen Generaal, zijn den 29sten ll. te Magellaan, de hoofdplaats van de Residentie Cadoe, met derzelver gevolg aangekomen.

(No. 6, art. 2.) *EXTRACT uit het Register der Handelingen en Besluiten van Kommissarissen Generaal over Nederlands Indie.*

SAMARANG, *den* 16*den August.* 1817,

Is goedgevonden en verstaan:

„IN het algemeen te bepalen, dat geene „spillagie zal worden goedgedaan, ten zij, „bij behoorlijke beëedigde verklaringen blijke, dat buiten toedoen van den bewaarder of overbrenger, de mindere hoeveelheid der bewaarde of overgevoerde „goederen is verloren geraakt."

Accordeert met voorsch. Regifter.

De Secretaris Generaal,

R. D'OZIJ.

AANSTELLINGEN.

BIJ onderscheidene besluiten van Hunne Excellencien Kommissarissen Generaal over Nederlands Indië, zijn gedaan de volgende aanstellingen.

Tot fungerend Directeur van den waterstaat,

De heer J. Pecreboom.

Tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Sourabaija,

De heer C. J. de Veije.

Tot lid van de Algemeene Rekenkamer in plaats van den heer J. Schill, *op zijn verzoek honorabel ontslagen,*

De heer C. J. Vos.

BIJ besluit van Zijne Excellencie den Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlands Indië, van den 24 Augustus j. l., zijn gedaan de navolgende benoemingen.

De tweede kolonels *W. Schenk* en *J. C. Schultze*, tot kolonels.

Den luitenant-kolonel *J. von Jett*, tot tweede kolonel.

Den majoor *J de Paravicini*, tot luitenant-kolonel.

De kapiteins *J. D. Cochius* en *J. P. Anthing*, tot majoors.

De eerste luitenants *W. Brouwer*, *P. J. B. Eckhart* en *F. Borr*, tot tweede kapiteins bij het korps der Genie, wordende de laatstgemelde mits deze van het korps Pioniers ontslagen.

Den kadet der Genie *van Waeij*, tot tweede luitenant.

Den pangerang *Ario. Poerboijo*, tweede zoon van Zijne Hoogheid den Soesoehoenan van Soerakarta, tot ritmeester à la suite bij het 7de Regiment Huzaren.

Bij onderscheidene besluiten van Zijne Excellencie den Gouverneur Generaal, zijn gedaan de navolgende benoemingen en verplaatsingen.

Tot auditeur militair den Heere advocaat *Turr.* In actieven dienst gesteld; den gepensioneerden luitenant-kolonel *Halwachs*, tevens benoemd tot plaatselijken kommandant te Sourabaija.

Tot plaatselijken kommandant van het Fort Klatsen, de kapitein *Mermetze.*

Tot inlandsche tweede-luitenants de voormalige inlandsche tweede-luitenants *Sarjono* en *Timbang.*

Verplaatsingen.

Bij het 19de bataillon, de kapiteins *Girardij* en *Perret Gentil*, de eerste-luitenants *Egé* en *Klaasse*, en de tweede-luitenants *Prages* en *Le Clercq* van het Kader van het bataillon infanterie No. 22.

Bij het 25ste bataillon, de kapitein van het 26ste bataillon *van Meekeren.*

Bij het 26ste bataillon infanterie, de kapitein van het 25ste bataillon *Neudel.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 30—*schip L'Auguste, J. Grevekink, van Amsterdam den 25sten Maart, met troepen.—brik Susanna Barbera, S. E. Badendick, van Tagal den 25 Aug.—passagier, de Hr. M. Jacobs.*

—— 31—*Engels. brik Wm. Putten, J. Brijant, van Sourabaija den 24sten Aug.—schip Maria Louisa, M. Loeterus, van Sourabaija den 23sten Aug.—passagier, mevr. Cassa.*

Sept. 2—*Engels. kotter Endeavour, H. Miller, van Muntok den 14den Aug.—schip Johanna Frederika, P. De Haan, van Sourabaija den 28sten Aug.—passagiers, de heeren C. C. Visser en C. A. Visser.*

—— 3—*Z. M. fregat Wilhelmina, Kapitein Dibbetz, van Texel den 1sten Mei, met troepen.*

—— 4—*Amerik. schip Potoma, J. Gawn, van Paccalongang den 1sten Sept.—schip Selima, G. Jause, van Vlissingen den 5den April, met troepen.—Amer. brik Othello, J. Gladding, van Providence den 15den Mei.—brik Margaret, Tan Kingoan, van Tagal den 2den Sept.*

Vertrokken.

Aug. 30—*brik Elizabeth, S. Marten, naar Cheribon.*

—— 31—*brik Maria, R. de Vos, naar Samarang.—Amerik. brik G. P. Stevenson, A. Clark, naar Manilkas.*

Sept. 1—*brik Helena, Jan Ros, naar Samarang—passagier, wed. Zwarts.*

—— 3—*Amerik. schip Sophia, J. P. Felt, naar Samarang—passagier, de heer R. Barrown.—dito dito Robinson Potter, J. R. Tillinghorst, naar Amsterdam.*

—— 3—*Deensche schip Anna Dorothea, H. Schildknegt, naar Indramaijoe.—Eng. brik Marijann, A. Marten, naar Samarang en Sourabaija—passagier, luit. Pool, en familie en de heer Patten.*

—— 4—*Eng. schip Morlcij, R. R. Brown, naar Indramaijoe—passagier, de heer Haste.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. fregat Wilhelmina—dito brik Marianna—dito schoener de Phenix—dito kanonneerboot No. 10—schip Henrietta Elizabeth—dito Fortitudo—dito Columbus—dito L' Auguste—dito Selima—dito Maria Louisa—dito Johanna Frederika—brik Creterion—dito Zephier—dito Frolic—dito Teksing—dito Maria—dito Catharina Charlotta—dito Sech Slamat—dito Goelek—dito Susanna Barbera—dito Wm. Pullen—dito Margaret—schoener Succes—dito Calijpso—dito Recommencement—dito Jonge Nicolaas—kotter Equivoque—dito Inlands Goerab—Z. B. M. brik Kangaro—Eng. schip Barton—dito Shipleij—dito Ellergile—dito Broxbourneburij—dito Lord Minto—dito Maria—dito Ocean—kotter Endeavour—Amerik. schip Helvitius—dito Rousseon—dito Potoma—brik Ariadne—dito Othello—Arab. sala sala Fet Aragtman—Chinesche sala sala—dito sala sala.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 19—*Schoener Dorothea, J. Goodwin, van Tagal.—Eng. schip Marij, C. W. Allen, van Batavia, met Z. M. troepen.*

—— 20—*brik Jacoba Margaretta, P. Pieters, van Sourabaija—passagiers, weduwe Rijnaard.*

—— 21—*Z. M. schoener, No. 7, J. Holman.*

—— 27—*schoener Checken, T. T. Overton, van Paccalongang.*

Vertrokken.

Aug. 18—*Arab. brik Hisoorkarim, Sech Abdulla Bahazier, naar Banca, met Z. M. troepen.*

—— 19—*brik Helena, J. Ros, naar Batavia—passagiers, den heeren J. Scipio en de weduwe Zwarts.—Amer. schip Potomak, J. Gawn, naar dito.*

—— 21—*brik Jacoba Margaretta, P. Pieters, naar Cheribon—passagiers, weduwe Rijnaard.—Amerik. schip Twee Brothers, J. Gilchrist, naar Batavia.*

—— 24—*Eng. schip Marij, C. W. Allen, naar Sourabaija, met troepen.—schoener Dorothea, J. Goodwin, naar Tagal.*

—— 25—*schip Columbus, H. van Uijen, naar Batavia.*

—— 26—*brik Experiment, J. M. Cornelis, naar Sourabaija.*

—— 28—*Z. M. schoener No. 7, J. Holman, naar Tagal.—Chinees. brik Soengien, Oei Koei, naar Malacca.*

Schepen liggende ter reede.

Schip Virgo Java—dito Waterloo—brik Johanna—Eng. schip Gouverneur Raffles—Amer. schip Hero—dito brik New Leader—Arab. schip Mansoor—dito brik Fatalkair—Chineesch schip Fatalkarim—dito schoener Tiger—Moor schoener Galo.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 10—*Brik Amazone, Lim Tjingsan, van Maccasser, den 29 Julij.*

—— 11—*Brik DeHoop, A. DeBruijn, ... Pa Laso, beide van Macasser den 5den Aug.*

—— 15—*Z. M. Kanonneer-boot No. 4, luit. Baker, van Solombo, den 12 Aug.*

Vertrokken.

Aug. 10—*Schip Maria Louisa, M. Loterus, naar Probolingo.*

—— 11—*Johanna Frederika, P. de Haan, naar Probolingo.*

—— 16—*Jacoba Margretha, P. Pieters, over Grissee naar Samarang.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. schip De Ruijter—dito Amsterdam—dito Corvet Venus—dito schoener Minto—dito Kanonneer-booten No. 4 en 7—schip de vrouw Helena—dito Baron van der Capellen—brik W. Pullen—dito Jacoba Margretha—dito Amazone—dito De Hoop—dito ....—schoener Wilhelmina—Eng. schip Elizu...—Amerik. schip Bingham—Arab. schip Mastora—dito Mahgden—dito Salambole.

INDIE.

MADURA, *den 25sten Augs.* 1817.

De dag van gisteren, zijnde de verjaardag van Z. M. de Koning der Nederlanden, is alhier met de grootste vreugde gevierd, door het doen van honderd en een kanonschoten en het geven des avonds van een prachtige partij, waarbij de officieren van het Fort Lodewijk en de voornaamste ingezetenen tegenwoordig waren.

De conditien bij die gelegenheid ingesteld (voor Z. M. den Koning, voor hare Majesteit de Koningin, voor Z. K. H. den Erf Prins, voor H. K. K. H. de Erf Princes, voor Z. K. H. Prins FREDERIK, voor de jonge Princes, voor de Douarière van Oranje Nassau, voor de Douarière van Brunswijk, voor hunne Excellencien de Kommissarissen Generaal, voor Z. E. de Luitenant Generaal, voor den Generaal Majoor DE KOCK, voor den Sultan en deszelfs familie, telkens vergezeld door salvo's uit het kanon,) zijn met de meeste geestdrift gedronken.

NEDERLANDEN.

GENT, *den 8 Januarij.*

Een bijzondere brief, van goeder hand alhier ontvangen, meldt, dat de ambassade, door Z. M. *Lodewijk XVIII*, naar Brazilie gezonden, in hare pogingen geheel mislukt is. Het gouvernement van Brazilie heeft volstrekt geweigerd, *Guijana*, hetwelk door de Franschen gereclameerd wordt, terug te geven; zijnde een ander door den Koning van Frankrijk gedaan voorstel niet beter gelukt.

[*Staats Courant.*

In Texel is den 28sten Maart 1817, wel van Batavia gearriveerd, het Hollandsch particulier Fregat Schip *Cornelia* Capitein *F. Sipkes.*

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 14 Maart.*

Brief, op last van Buonaparte, *door den generaal graaf* Montholon, *geschreven aan sir* Hudson Lowe, *gouverneur van het eiland St. Helena.* (Uit de *Morning Chronicle.*)

GENERAAL! Ik heb, met uwen brief van den 23sten Julij, het traktaat van den 3den Augustus, tusschen Z. Br. M., de Keizers van Rusland en Oostenrijk en den Koning van Pruissen gesloten, ontvangen.

De Keizer *Napoléon* protesteert tegen den inhoud van dat traktaat; hij is geen krijgsgevangen van Engeland. Na zijnen afstand in handen van de vertegenwoordigers der natie te hebben overgegeven, ten *voordeele der staatsregeling, door het fransche volk aangenomen, en ten behoeve van zijnen zoon*, gaf hij zich vrijwillig aan de engelsche magt over, met oogmerk om in Groot-Brittannie te gaan wonen, en aldaar als een eenvoudig burger te leven. De persoon van Keizer *Napoléon* is thans in de magt van Engeland, maar is nooit geweest en is nog niet, noch van regtswege, noch met de daad, in de magt van Oostenrijk, Pruissen of Rusland, zelfs niet volgens de wetten en gewoonten van Engeland, dat nooit, in de uitwisseling der krijgsgevangenen, de Russen, Pruissen, Oostenrijkers, Spanjaarden en Portugezen heeft begrepen, hoezeer aan deze Mogendheden verbonden door alliantie traktaten, en den oorlog gezamentlijk met hen voerende.

De overeenkomst van den 2den augustus, gesloten veertien dagen na dat de keizer in Engeland was, kan, van regtswege, geene uitwerking hebben; zij levert het schouwspel op van eene coalitie, tusschen de vier grootste Mogendheden aangegaan, om *een enkel persoon* te onderdrukken; eene coalitie, welke zoo wel door de denkwijze van elke natie, als door de grondbeginselen van de ware zedekunde, wordt afgekeurd.

De keizers van Oostenrijk en Rusland, en de Koning van Pruissen, noch van regtswege, noch met de daad, eenig gezag op den persoon van keizer *Napoléon* hebbende uit te oefenen, kunnen ten zijnen opzigte niets beslissen.

Indien keizer *Napoléon* in de magt van Oostenrijk ware geweest, zoude deze vorst zich de betrekkingen herinnerd hebben, door den godsdienst en de natuur daargesteld, tusschen *eenen vader en eenen zoon*; betrekkingen, die nimmer straffeloos worden geschonden. Hij zoude zich herinnerd hebben, dat *Napoléon* hem viermaal op zijnen troon heeft hersteld, te weten: te *Leoben*, in 1795; te *Luneville*, in 1804, toen zijne legers bij de muren van *Weenen* stonden; te *Presburg*, in 1806, en te *Weenen* zelf, in 1809, toen zijne legers in het bezit van de hoofdstad en van de drie vierde gedeelten van het rijk waren. Deze vorst zoude zich herinnerd hebben de verzekeringen, door hem aan *Napoléon* gegeven, in het bivouac in *Moravien*, alsmede hun gesprek te *Dresden*, in 1812.

Indien keizer *Napoléon* in de magt van keizer *Alexander* ware geweest, zoude deze Souverein zich herinnerd hebben de banden van vriendschap, te *Tilsit*, *Erfurt*, en gedurende eene dagelijksche briefwisseling van 12 jaren, geformeerd. Hij zoude zich herinnerd hebben het gedrag van keizer *Napoléon* na den slag van *Austerlitz*, alwaar hij, na hem met het overschot van zijn leger krijgsgevangen hebbende kunnen maken, zich vergenoegde met zijn woord, en hem zijnen terugtogt liet bewerkstelligen. Hij zoude zich de *personele* gevaren hebben herinnerd, waaraan keizer *Napoléon* zich blootstelde, om den brand van *Moskow* te blusschen en die hoofdstad voor hem te bewaren. Deze vorst zoude gewis nimmer de pligten van de vriendschap en van de erkentenis jegens eenen ongelukkigen vriend hebben geschonden.

Indien de persoon van keizer *Napoléon* in de magt van den Koning van *Pruissen* ware geweest, zoude deze Souverein nimmer hebben kunnen vergeten, dat het van den keizer had afgehangen, na den slag van *Friedland*, eenen anderen vorst op den troon van *Berlijn* te plaatsen. Hij zoude niet hebben vergeten, in tegenwoordigheid van eenen ontwapenden vijand, de betuigingen van vriendschap en de gevoelens van dankbaarheid, welke hij hem deed blijken in 1812, bij hun onderhoud te *Dresden*.

Het schijnt dan, volgens artikel 2 en 5 van het traktaat van den 2den augustus, dat deze vorsten, geenen invloed kunnende uitoefenen op den maatregel, ten aanzien van keizer *Napoléon*, die niet in hunne magt was, genomen, eenvoudig toetraden tot hetgeen ten dezen opzigte door Zijne Brittannische Majesteit is gedaan. Deze vorsten hebben aan keizer *Napoléon* verweten, de bescherming der Engelsche wetten verkozen te hebben, boven die van hunne wetten. Inderdaad, het valsche denkbeeld, dat *Napoléon* zich gemaakt had van de liberaliteit der Engelsche wetten en van den invloed, welke eene groote, edelmoedige en vrije natie moest uitoefenen op deszelfs gouvernement, deed hem besluiten de bescherming dier wetten te verkiezen, boven die van eenen schoonvader of van eenen ouden vriend.

Het was in de magt van keizer *Napoléon*, zich bij een traktaat te verzekeren van hetgeen zijn persoon betreft, door zich aan het hoofd van het leger van de Loire of dat van de Gironde, waarover de generaal *Clausel* het bevel voerde, te stellen; maar, van dat oogenblik af niets meer begeerende, dan eene schuilplaats en de bescherming van de wetten van eenen vrijen staat, hetzij Engeland of Amerika, kwam hem alle beding noodeloos voor. Hij dacht, dat het Engelsche volk zich meer gebonden zoude achten, door een gedrag, vol rondborstigheid, edelheid en vertrouwen, dan door de plegtigste traktaten. Hij heeft zich bedrogen; maar deze dwaling zal steeds de ware Britten doen blozen, en zal voor het tegenwoordige en de toekomende geslachten een blijk zijn, van de trouweloosheid van het Engelsch ministerie.

De kommissarissen van Oostenrijk en Pruissen zijn te *St. Helena* aangekomen. Indien hunne zending ten oogmerk heeft, een gedeelte der verbindtenissen te vervullen, welke hunne respective souvereinen, bij het traktaat van den 2den augustus, hebben aangegaan, en te waken, dat geene Engelsche agenten, in eene kleine kolonie, in het midden van den oceaan gelegen, verwaarloozen die achting te betuigen, welke men verschuldigd is aan eenen vorst, aan die mogendheden verbonden door de banden van bloedverwantschap, en zoo vele andere betrekkingen, zoude men, in eene dergelijke handelwijze, het karakter van die twee groote vorsten herkennen; maar gij, mijnheer, gij hebt verklaard, dat deze kommissarissen noch het regt noch de magt hebben, om eenig gevoelen uit te drukken, aangaande hetgeen op deze rots voorvalt.

De Engelsche ministers hebben keizer *Napoléon* naar *St. Helena* doen brengen, 2000 uren ver van Europa. — Deze rots, bijkans onder de linie gelegen, op eenen afstand van 500 uren van het vaste land, is onderhevig aan de brandende hitte van de oorden dezer hemelsbreedte. Zij is met nevelen bedekt, gedurende drie vierde gedeelten van het jaar; het is het dorste en het natste land tevens van den aardbodem. Eene dergelijke luchtsgesteldheid kan niet dan zeer nadeelig voor de gezondheid des keizers zijn, en de haat moet de keuze van eene dergelijke verblijfplaats hebben ingegeven, alsmede de instructien van het Engelsch ministerie aan de officieren, welke over dit eiland het bevel voeren. Men heeft hun bevolen, aan den keizer den titel van Generaal te geven, even als of men hem wilde verpligten, zich te beschouwen als nooit over Frankrijk te hebben geregeerd.

De reden waarom hij niet van naam wilde veranderen, gelijk zij besloten hadden te doen, toen hij Frankrijk verliet, was deze; als eerste magistraatspersoon van de Republiek voor zijn leven, onder den naam van eersten Consul, heeft hij de preliminairen van *Londen* en het traktaat van *Amiens* geteekend met den Koning van *Groot Brittannie*, en ontving, als ambassadeurs, lord *Cornwallis* Mr. *Merrij* en lord *Whitworth*, die in deze hoedanigheid bij zijn hof resideerden.

Hij accrediteerde bij den Koning van Engeland den graaf *Otto* en den generaal *Andreossij*, die ook als ambassadeurs bij het hof van *Windsor* resideerden. Toen na eene uitwisseling van depeches tusschen de ministers van buitenlandsche zaken der beide rijken, lord *Lauderdale* te Parijs kwam, voorzien van volmagten voor den Koning van Engeland, handelde hij met de plenipotentiarissen van keizer *Napoléon*, en bragt verscheiden maanden aan het hof der Tuilerien door. Wanneer, vervolgens, lord *Castlereagh*, te *Chatillon*, het *ultimatum* teekende, door de verbonden mogendheden aan de plenipotentiarissen van Keizer *Napoléon* gezonden, erkende hij daardoor de vierde dijnastie. Dit *Ultimatum* was gunstiger dan het traktaat van *Parijs*, maar vorderde dat Frankrijk afstand zoude doen van *Belgie* en van den linker Rijn-oever; alzoo eischte men iets, dat strijdig was met de voorstellen van *Frankfort* en de proclamatie der verbonden Mogendheden; strijdig met den eed, waarbij de Keizer, bij zijne krooning, gezworen had, de integriteit van het rijk te zullen handhaven. De Keizer geloofde daarenboven dat deze natuurlijke grenzen noodzakelijk waren; zoo voor de veiligheid van Frankrijk, als ter handhaving van het evenwigt van Europa, hij geloofde dat de Fransche natie in den toestand, waarin zij zich bevond, al de kansen des oorlogs moest wagen, liever dan van die staatkunde aftegaan; Frankrijk had die integriteit bekomen, en zoude deze hebben behouden, indien het verraad niet had medegewerkt, om de ontwerpen der geallieerden te doen gelukken.

Het traktaat van den tweeden augustus en de acte van het parlement van Engeland, noemen den Keizer slechts *Napoléon Buonaparte* en geven hem alleen den titel van Generaal. Deze titel van Generaal *Buonaparte* is zekerlijk zeer roemrijk, de Keizer had dien te *Lodi*, te *Caglione*, te *Rivoli*, te *Arcole*, te *Leoben*, bij de *Pijramiden*, te *Aboukir*; maar gedurende 17 jaren, heeft hij de titels van *eersten Konsul* en *Keizer* gehad; hetgeen bewijst, dat hij de eerste magistraatspersoon van de republiek, en de souverein van de vierde dijnastie is geweest. Diegenen, welke denken dat de natien kudden zijn, volgens het Goddelijk regt, toebehoorende aan zekere familie, zijn geene menschen van deze eeuw, en kennen den geest der engelsche regering niet, welke dikwijls de orde van hare dijnastie heeft veranderd, om dat er groote veranderingen in de algemeene denkwijze plaats hadden, en dat de toenmaals regerende vorsten, daarin niet deelende, de vijanden van het algemeene welzijn, van de groote meerderheid der natie waren geworden; want de koningen zijn slechts erfelijke magistraatspersonen, voor het welzijn der natien, en de natien zijn niet voor de lusten der koningen.

Het is in denzelfden hatelijken geest, dat er bevolen is, dat aan den keizer *Napoléon* niet zoude worden toegelaten eenige brieven te schrijven of te ontvangen, zonder dat dezelven door de Engelsche Ministers en de officieren op *St. Helena* gelezen zijn. Zij hebben hem de mogelijkheid benomen, om tijding te ontvangen van zijne vrouw, zijne moeder, zijnen zoon of zijne broederen, en wanneer hij, ten einde de onaangenaamheid te vermijden van zijne brieven door ondergeschikte officieren te laten lezen, verlangde verzegelde brieven aan den Prins Regent te zenden, antwoordde men hem, dat men van de order niet konde afwijken, dat de brieven open gezonden moesten worden, en dat dit de instructie der Ministers was. Dit gedrag behoeft geene aanmerking, echter geeft het stof tot vreemde denkbeelden over den geest der administratie, die zoude kunnen bevelen, hetgeen men zelfs te *Algiers* zoude afkeuren. Er zijn te *St. Helena* brieven gekomen voor de officieren van 's keizers gevolg; dezelven waren opengebroken en aan u overgegeven, doch gij hebt dezelven nog niet medegedeeld, om dat zij niet door het kanaal van het Engelsch Ministerie kwamen. Dus moesten zij nog eene reis van 4000 mijlen doen, en die officieren hadden het hartzeer van te weten, dat er berigten op de rots waren van hunne vrouwen, hunne moeders, hunne kinderen, en dat zij den inhoud daarvan niet dan na zes maanden zouden vernemen.

Zij konden de *Morning Chronicle*, de *Morning Post*, noch eenig Fransch nieuws-papier bekomen. Nu en dan kwamen er eenige weinige nummers van de *Times*, op *Longwood*; ingevolge van een aan boord van de *Northumberland* gedaan verzoek, werden eenige boeken derwaarts gezonden; doch allen die betrekking hadden op de zaken der laatste jaren, werden zorgvuldig achtergehouden. Hij verlangde met eene boekverkooper te London in briefwisseling te komen, ten einde regtstreeks de boeken, die hij begeerde, en die over de gebeurtenissen van den dag

handelden, te ontvangen, doch dit werd belet. Een Engelsch schrijver die eene reis door Frankrijk gedaan had, en een verhaal daarvan in Londen heeft uitgegeven, nam de moeite het aan u te zenden, ten einde het den keizer mogt aangeboden worden; gij vondt goed het niet over te geven, om dat het u niet, op de uitdrukkelijke begeerte van uw Gouvernement, gezonden was. Ook zegt men dat boeken, door hunne schrijvers gezonden, niet waren overgegeven, om dat op eenigen derzelven het opschrift stond: *aan den keizer Napoléon*, en op anderen, *aan Napoléon den grooten*. Het Engelsch Ministerie is niet gemagtigd, om eenige dier geweldadigdheden te bevelen; de wet, hoewel eenig in hare soort, bij welke het Britsch parlement den keizer *Napoléon* als eenen krijgsgevangenen beschouwt, heeft nooit krijgsgevangenen belet inteteekenen op dagbladen, of gedrukte boeken te ontvangen. Dergelijk een verbond heeft alleen plaats in de kerkers der *Inquisitie*.

Het eiland *St. Helena*, is tien mijlen in omvang groot; het is overal ongenaakbaar, rondom de kusten liggen brikken, op het strand staan schildwachten in het gezigt van elkander, waardoor alle gemeenschap met de zee onmogelijk is. Er is slechts eene kleine stad, (*James Town*,) waar eene ankerplaats is, en die door schepen aangedaan wordt. Om een persoon te beletten het eiland te verlaten is het genoegzaam, het strand te land en ter zee te bewaken. Binnenslands eene bepaling te maken kan geen ander oogmerk hebben, dan hem te beroven van eene wandeling van acht tot tien mijlen, die hij te paard zoude kunnen doen, en waarvan het gemis het leven des keizers zal verkorten. De keizer is te *Longwood* geplaatst, blootgesteld aan alle winden, en waar het land dor en onbewoonbaar is, zonder water, en volstrekt ongeschikt voor eenige bebouwing. Daar is eene afgebakende ruimte van omtrent 1200 roeden, en omtrent 11 of 1200 roeden van daar, ligt een kamp op eene hoogte, en aan de tegenovergestelde zijde is nog een ander kamp op denzelfden afstand, zoo dat men te midden van de hitte der keerkringen, niets dan kampen ziet. De admiraal *Malcolm*, vernomen hebbende, dat eene tent aan den keizer van veel nuts bij de gelegenheid zijn zoude, liet er een door zijne matrozen opslaan, twintig schreden van zijn huis, en dit was de eenige plaats, waar schaduw te vinden was. De keizer heeft even veel reden, van tevredenheid over den geest, die de officieren en soldaten van het 53ste regiment bezielt, als hij over de equipage van de *Northumberland* betoond heeft.

Het huis *Longwood* was gebouwd voor eene schuur van de Compagnies landhoeve; de gedeputeerde gouverneur van het eiland, heeft sedert, eenige kamers daaraan doen bouwen, en zoo diende het hem voor een landhuis, doch was in geenen bewoonbaren staat; een jaar lang hebben werklieden daaraan gewerkt, en altijd is de keizer aan de ongemakken en ongezondheden onderworpen geweest, van een huis te bewonen, waaraan gebouwd wordt. De kamer waarin hij slaapt, is te klein om een gewoon bed te kunnen bevatten, doch elke verandering te *Longwood* verlengt het ongemak van er werkvolk te hebben. Evenwel zijn op dezen ellendigen stuk gronds, schoone gezigten, met fraaije boomen, tuinen en goede huizen. Daarenboven is er het *plantation-huis*; doch de stellige instructien van het gouvernement verbieden u dit huis afstaan, hoezeer daardoor, vele onkosten aan u gouvernement zouden gespaard worden, onkosten, die gemaakt zijn, om te *Longwood* een met papier behangen hut op te rigten, die reeds niet meer bruikbaar is.

Gij hebt alle briefwisseling tusschen ons en de bewoners van het eiland verboden, en indedaad het huis te *Longwood* buiten acces gesteld; gij hebt ook den omgang met officieren van het garnizoen belet; derhalven schijnt het dat uw toeleg is, om ons van de kleine genoegens te berooven, die deze elendige plaats oplevert, en wij zijn hier, even als of wij op de onbewoonde rots van het *Ascensions-eiland* zouden wezen. Gedurende de vier maanden, die gij te *St. Helena* geweest zijt, hebt gij, Sir, den toestand des keizers veel erger gemaakt. De graaf *Bertrand* heeft opgemerkt, dat gij zelfs de wetten uwer wetgeving schondt, en dat gij de regten van krijgsgevange generaal-officieren met voeten traadt. Hierop hebt gij geantwoord, dat gij naar den letter uwer instructien handelde, en dat uw gedrag niet erger is, dan het door dezelve voorgeschreven wordt.

Ik heb de eer, enz.

(*Get.*) De Gen. Graaf MONTHOLON.

P. S. Na dat ik dezen brief geteekend had, ontving ik uwe letteren van den 17den Augustus, waarbij gij de rekening voegt van onze jaarlijksche som van 20,000 ponden sterling, welke gij onmisbaar rekent ter bestrijding van de onkosten van het etablissement te *Longwood*, na alle mogelijke bezuinigingen daargesteld te hebben? Wij denken niet iets te doen te hebben met de overweging van dat punt. De tafel des Keizers is schaars voorzien van de volstrekte benoodigdheden, en al de voorraad is van de slechtste soort. Gij vraagt van den Keizer een fonds van 12,000 ponden sterling, om dat u Gouvernement alleen 8,000 pond voor alle uitgaven wil toestaan. Reeds heb ik de eer gehad u te melden, dat de Keizer geene fondsen heeft; dat hij langer dan een jaar geleden, geen brief geschreven noch ontvangen heeft, en dat hij volmaakt onkundig is van hetgeen in Europa voorgevallen is, of voorvalt. Door geweld naar deze rots vervoerd, zonder dat hij instaat is te schrijven of eenig antwoord te bekomen, is de Keizer thans geheel aan de genade der Engelsche Agenten overgelaten. Altijd heeft de Keizer verlangd, en verlangd dit nog, om zelf in alle uitgaven te voorzien, van welken aard ook, en zal dit doen zoodra hij daartoe in de mogelijkheid gesteld wordt, door het opheffen van het verbod aan de kooplieden van het eiland, betrekkelijk zijne briefwisseling, en door te bevelen, dat dezelve niet onderhevig zijn zal aan eenig onderzoek van uwent wege, of van een uwer Agenten. Dan zoude de nood des Keizers in Europa bekend worden, en de personen, welke belang in hem stellen, zouden hem de noodige sommen voor zijn onderhoud kunnen toezenden.

De brief van Lord *Bathurst*, welke gij mij hebt medegedeeld doet wonderlijke denkbeelden geboren worden. Zijn dan uwe Ministers onkundig, dat het zien van een groot man in gevangenschap en tegenspoed het verhevenste tafereel is? Weten zij niet, dat *Napoleon* op *St. Helena*, te midden van vervolging van allerlei aard, welke hij met opgeruimdheid verduurt, grooter, heiliger, achtbaarder is, dan toen hij op den eersten troon van de wereld zat, waar hij zoo lang de scheidsman van Koningen was? Zij die in zoodanig een toestand, *Napoleon* oneerbiedig behandelen, zijn blind voor hunne eigenwaarde en voor die der natie, welke zij vertegenwoordigen.

[*Staats Courant*.

FRANKRIJK.

PARIJS 28*sten November* 1816.

Van Marseille worden ons bijzonderheden gemeld nopens den toestand van Guadeloupe. Dit Eiland is volkomen rustig; de Kolonisten zijn er zeer verknocht aan den Koning, en de Negers betoonen zich zeer stil en onderdanig.

Langs denzelfden weg zijn bij ons berigten van St. Domingo ingekomen. Deze stellen ons de beide Zwarte Opperhoofden van dat Eiland voor, als gezworene vijanden en geheel tegenstrijdig in karakter en belangen. *Péthion* laat veel vriendelijkheid blijken, en poogt door allerlei middelen de vreemdelingen te lokken. Echter heeft hij den al te beruchten *Billaud-Varennes* afgewezen, die hem de vrijheid was komen verzoeken om de Courant van *Port au-Prince* te redigeren; hij heeft dien verboden, zich voor hem te vertoonen, toen hij onderrigt bekwam wegens het gedrag van dien beruchten revolutionair. *Christophe*, mededinger van *Péthion*, maakt zich gehaat door zijn bijgeloovig en woest karakter. Men verhaalt, dat hij op zekeren nacht gedroomd hebbende, dat een aan zijn' persoon zeer verknocht Geneesheer hem had willen vergeven, hij daags daaraanvolgende een vertrek met zwart liet bekleeden, en zijnen Geneesheer aldaar hebbende doen roepen, hem voor zijne oogen, en ondanks het gesmeek en de verontschuldigingen van dien ongelukkigen, door vier Negers deed worgen. Daarna liet hij hem eene prachtige begrafenis geven, en woonde dezelve, al weenende, bij. *Christophe* deelt de waardigheden op eene verkwistende wijze uit; hij heeft zijnen zoon tot Koning doen uitroepen, van het door *Péthion* bezette gedeelte des Eilands.—

De Zitting der Kamer van heden is onstuimiger geweest, dan er nog eene in de tegenwoordige bijeenkomst der Afgevaardigden heeft plaats gehad. Na dat eenige bijzondere zaken verhandeld waren en de Minister der Binnenlandsche Zaken, de Heer *Laine*, drie Conceptwetten had ingebragt, eene van welke de verkiezingen betreft (*en waarvan wij nader verslag zullen geven*) kwam onder verscheidene rekwesten, eene petitie in overweging, die in haar doel en gevolgen van het hoogst algemeen belang kan worden, en natuurlijk alle de harstogten der partijen in beweging moest brengen. De Rapporteur der Kommissie tot de petitiën, in wier handen reeds bevorens dit rekwest gesteld was, gaf daarvan verslag in dezer voege:

„ Mejuffer *Antoinette Robert* vertoont, dat haar Vader en Broeder den 30sten October ll. gearresteerd, en tot den 3den November daaraanvolgende buiten acces gehouden zijn; dat zij vervolgens overgebragt zijn geworden naar de gevangenis van *La Force*, zonder dat ook daar hun huisgezin toegang tot hen heeft mogen erlangen. Zij beklaagt zich dat het dagblad *le fidèle ami du Roi* ('s Konings getrouwe vriend) haar bijzonder eigendom, op bevel des Ministers van Policie verboden is; zij vordert regt wegens deze handelingen, welke zij willekeurig noemt. Uwe Kommissie, vervolgde de Rapporteur, stelt u voor, om ten aanzien van het eerste gedeelte der petitie, tot de orde van den dag over te gaan, en wel op grond der wet van 29 October 1815, en raad ook het zelfde besluit aan omtrent het ander deel, aangezien de wet van 21 October 1814, en 's Konings Ordonnantie van den 9den Augustus 1815, uit welke bepalingen volgt, dat het regt om de dagpapieren toe te laten, op te schorten of te verbieden, uitsluitend tot de Koninklijke magt behoort."

Eene menigte Leden vorderen dat de petitie voorgelezen worde, en de President wil zulks in omvraag brengen.

Dezelfde Leden: Het voorlezen is een regt; men mag het niet weigeren.

De Heer *Courvoisier*: Alle voorlezing is overbodig; de petitie is in druk gebragt en ons toegezonden.

De Heer *Macarthis*: Zij is echter niet rondgedeeld; het is mogelijk dat de heeren haar niet kennen.

De Heer *Lizot*: de petitie is rondgedeeld geworden, (*vele andere stemmen*, zij is het niet! zij is het niet!) Ik ten minste heb haar ontvangen, en mijne Ambtgenooten zullen haar even als ik bekomen hebben. Voor het overige beklim ik de Tribune alleen om te zeggen, dat het voor mij genoeg is, wanneer een Lid de voorlezing vraagt, om haar insgelijks te vorderen.

De voorlezing wordt van elders op nieuw geëischt. De Heer *Castel-Bajac* zegt: De petitie is aan de Leden niet rondgedeeld. (*zeer velen een gedrukt papier in de hoogte houdende*: daar is zij! daar is zij!) zij is niet regelmatig rondgedeeld; men heeft haar aan de ronddeeling onttrokken (Eene hevige beweging verspreidt zich in de Vergadering) Ik geloof niet dat men den wensch der Leden, die de voorlezing begeeren, mag te keer gaan.

Eenige stemmen: juist dat is onze meening.

De Heer *Jollivet*: de vorige spreker dwaalt; het is opzettelijk om te beletten, dat de Kamer genoodzaakt wierd onvoegzame petitiën te hooren, dat de Kommissie van petitiën is ingesteld.

De Heer *Castel-Bajac*: De instelling der Kommissie en het berusten in hare uittreksels, is eene daad van vertrouwen, die vrijwillig is en het regt der Leden niet vernietigd (*er rijst eenig gemor op*).

De Heer *Morisset*, dan is het vorderen eener voorlezing eene opzegging van dat vertrouwen. Zoo lang de Kommissie bestaat, behoort de Kamer in haar oordeel te berusten.

De Heer *Bruijeres-Chalabre*: Verleden jaar is stellig bepaald, dat de Kommissie geene uittreksels mogt leveren.

Eene menigte Leden: Voorlezen! Voorlezen! *Anderen*: De orde van den dag!

De *President*. Op het oogenblik dat de vergadering oneens is, wordt het de pligt des voorzitters te onderzoeken, voor welke zijde zich de meerderheid verklaart. Ik vraag dan; wil de Kamer dat de petitie voorgelezen worde?

Bijna alle de Leden staan op, en de Rapporteur leest de volgende petitie:

MIJNE HEEREN!

„ Overtuigd, dat getrouwe onderdanen uwe deelneming en regtvaardigheid nimmer vruchteloos zullen aanzoeken, durf ik die heden inroepen tegen twee willekeurige handelingen van den minister der policie. Zie hier de daadzaken, in hare stipte en volle waarheid.

„ Mijn vader, weleer advokaat voor het parlement van *Rouaan*; mijn vader die de geheele omwenteling door, te zamen met den heer markies *de Blosville*, de werkzaamheid van *'s Konings Agent* in Normandije heeft uitgeoefend; mijn vader, tegen wien achter elkander honderd drientwintig mandaten van arrest zijn uitgesproken; wiens hoofd twaalf jaren lang op prijs gestaan heeft; wiens moedige echtgenoote zeven maal in den kerker geworpen is, en wel onder anderen, om dat zij de Koningin had pogen te redden, toen deze in de conciergerie gevangen zat; mijn vader die, in 1816, tot loon zijner lange diensten, van den Koning de vererende zending kreeg om in hoedanigheid van *Zijner Majesteits Kommissaris* naar Normandije te vertrekken, ten einde die provincie aan hoogstdeszelfs gezag te onderwerpen; mijn vader die, gedurende de tusschenregering, gearresteerd werd, en die in hetzelfde tijdsgewricht zoo gelukkig was om *Buonapartes* plan van den veldtogt in handen te krijgen, en het terstond den Koning toezond; mijn vader die behoort heeft tot dien stoet van getrouwe onderdanen, die de Koninklijke Familie naar Gent gevolgd zijn, werwaarts ook ik hem verzeld heb; mijn vader eindelijk, wiens zwakke begaafdheden sedert door hem zijn aangewend tot het schrijven van een dagblad (*le Fidèle ami du Roi*) waarin hij nieuwe bewijzen van moed en ijver heeft afgelegd, is, nevens mijn oudsten broeder, op de openbaarste wijze den 30sten October ll. gearresteerd geworden, als verdacht van verscheidene geschriften tegen den minister van policie te hebben gedrukt.

„ Bezwaarlijk zult gij gelooven, mijne Heeren! dat een man, die alle gevallen tartte om zijnen Vorst te dienen, den moed niet zou gehad hebben, om openlijk, en man tegen man, dien minister aan te vallen, bijaldien het belang van den Troon hem zulks tot pligt had gesteld; immers een minister, dien het Charter *verantwoordelijk* verklaart, is niets anders dan een man, dien ieder een regt heeft te *berispen* en zelfs te *beschuldigen*. Doch gij zult nog meer van de onschuld mijns vaders overtuigd worden, zoo gij weet, dat twee aan zijne wooning, *buiten zijne tegenwoordigheid*, gedane nasporingen, en waarvan de eene van zeven uren des morgens, tot zeven uren des avonds geduurt heeft, niets hebben opgeleverd, dat de vermoedens, waar aan hij ten doel stond, kon regtvaardigen.

„ Ondertusschen is hij in de gevangenis der prefectuur van policie tot den 9den dezer, *zonder eenig acces*, in bewaring gehouden, en daarna in die van *la Force* overgevoerd, alwaar het ons tot nog toe niet mogelijk is geweest hem te naderen.

„ Men beseft de noodzakelijkheid van *het niet veroorlooven van accès*, zoo lang de beschuldigde niet verhoord is; doch deze formaliteit eenmaal vervuld zijnde, en zij moet zulks naar luid der wet zijn, binnen de vier-en-twintig uren na de arrestatie, zoo is dit *niet verleenen van toegang* niets anders dan een soort van *pijniging*, hetwelk geen ander doel heeft, dan om den ongelukkigen dien men vervolgt, de bekentenissen af te persen, welke men noodig heeft om tegen hem de grootste gestrengheid uit te oefenen.

„ Wat moest de Minister doen? hij behoorde terstond na het verhoor, of mijnen vader in vrijheid stellen of hem voor de Regtbanken te voeren. Doch hem *zonder toegang* elf dagen lang in hechtenis te houden, onder voorwendsel van zich met eene Instructie bezig te houden, die des te nutteloozer is, daar de Regters billijk ingenomen tegen de meer dan *scherpe* formen der Policie, er nimmer acht op slaan; dit is den triumf zijner onschuld vertreden, en alle de beschermende wetten der individuele vrijheid met voeten treden.

„ Het is derhalve niet dan door eene verfijning der tirannij, dat mijn vader op zulk eene wreede wijze is behandeld geworden, en gij zult daarover des te meer verontwaardigd zijn, mijne heeren! wanneer gij gelieft op te merken, dat het hier slechts aankomt op eene eenvoudige beschuldiging van laster, dat is op een misdrijf, hetwelk, zoo het al bewezen, verondersteld wordt, den schuldigen nimmer aan de berooving zijner vrijheid onderwerpt, dan na het vonnis.

„ Uit dien hoofde, mijne heeren! kunt gij niet afzijn, in het gedrag des Ministers een dubbelen aanslag op de persoonlijke vrijheid aan te treffen; eenen aanslag, ontstaande en uit de arrestatie en uit de onmenschelijkheid, waarmede hij sedert *veertien dagen*, aan zijne beide slagtoffers, alle gemeenschap met hunne familie weigert.

„ Hoe! zou deze minister, ongestraft, *in naam des Konings* diegenen mogen verongelijken, vervolgen, die zich het meest hebben onderscheiden door de standvastigheid hunner gevoelens en van hunnen moed? . . . . Hoe! het heilzaam listema van het wettig gezag zegepraalt, en alle diegenen, welke gedurende zeven en twintig jaren niet opgehouden hebben deszelfs strafbare vijanden te bestrijden, zouden met hoon met vervolgingen worden overladen, gelijk zij zulks werden onder de regering van *Robespierre*, van het directoire of van den overweldiger? . . . . Hoe! zou de misdaad eeuwiglijk de deugd verdrukken? . . . . Neen, mijne heeren! gij zult dit niet dulden, gij die de verdedigers van den troon, de handhavers van het charter zijt; gij die met het regt bekleed zijt om de verraderlijke ministers te beschuldigen.

„ Ik klaag dienvolgens bij u geregtelijk aan den graaf *de Cazes*, minister der policie, hetzij als schuldig aan aanslag op de individuele vrijheid jegens mijnen vader en mijnen broeder; hetzij wegens het schenden van mijn bijzonder eigendom, door het, *des dagen na hunne in hechtenis neming*, verbieden van het dagblad *Le Fidèle Ami du Roi*, hetwelk niet aan mijnen vader, maar aan mij alleen behoort; want, gesteld zelfs, dat mijn vader en mijn broeder schuldig waren, zoo zoude dit voorzeker geene reden zijn, om inbreuk op mijne regten te maken, en mij mijne middelen van bestaan te ontrooven, vooral daar het zeker is, dat het misdrijf, waarover de minister zich beklaagt, uit een afzonderlijk geschrift voortspruit, en dat men in het dagblad niets gedrukt heeft, hetwelk niet alvorens aan de censuur was onderworpen.

„ Ik weet, dat gedurende den geheelen loop der omwenteling, de onderscheidene ministers van policie zich veroorloofd hebben de dagbladen, die hun mishaagden, te verbieden; doch daar dit voorregt door geene wet hoegenaamd is toegekend, kan hetzelve, onder het gebied van het Charter niet meer bestaan. Een dagblad is een even heilig eigendom als andere, en hij, aan wien het behoort, hij, die een gedeelte van zijne bezittingen heeft opgeofferd, om er den goeden uitslag van te waarborgen, behoort daarvan niet beroofd te worden door den wil eens ministers. Alles, wat snoodheid, wat Machiavelismus, wat schrikwekking aan de hand kon geven, is beproefd: thans behooren er om Frankrijk te redden, geene andere middelen gebezigd te worden dan *zedelijkheid* en *regt*; of Frankrijk is verloren.

„ Misschien zal men zeggen, dat de verantwoordelijkheid der ministers nog niet dan als beginsel bepaald is, en dat dezelve nog door geene wet geregeld is: doch van den eenen kant verklaart het charter op de stelligste wijze dat *alle eigendom onschendbaar* is; en van de andere zijde is ten aanzien van het misdrijf, waar over mijn vader en mijn broeder zich te beklagen hebben, voorzien bij het 114de Artikel van het Straf-Wetboek, luidende als volgt:

„ Wanneer een publiek ambtenaar, een „ agent of ondergeschikt beambte van het „ gouvernement eene willekeurige en inbreuk „ makende daad, hetzij op de individuële vrij„ heid, hetzij op de burgerlijke regten van „ een of meer burgers zal bevolen of ver„ rigt hebben, zal hij tot de straf van bur„ gerlijke degradatie verwezen worden."

„ Ik steun derhalve, mijne heeren! met het volst vertrouwen, op uwe regtvaardigheid, en twijfel geenzins, of gij zult u bijveren om mijnen ongelukkigen vader en zijnen zoon aan de vervolgingen te ontrekken, welke slechts de oproermakers en verraders behooren ten deel te vallen; mitsgaders om mij te herstellen in den eigendom, die mij zoo onwettig is ontnomen is.

ANTOINETTE ROBERT.
Eigenares van den Fidèle Ami du Roi.
Een te Gent begonnen dagblad.

Parijs, den 15den November 1816.

Na de voorlezing der petitie zegt de heer *du la Bourdonnaie*, een lid der kommissie, dat de minister van policie eenen brief der kommissie met verzoek om opheldering, onbeantwoord gelaten, en zoo ver hij zich herinnerde, in een mondeling gesprek te kennen gegeven had, dat de ministers der kamer geene opheldering hunner daden verschuldigd waren, en dat al wat daarmede strijdig geschied mogt zijn, als zoo vele bewijzen hunner inschikkelijkheid te beschouwen was. Vier gewigtige vraagpunten deden zich dus op; 1. Mogen de ministers weigeren, de kamers zoodanige ophelderingen te verschaffen, als deze zoodanig hebben ter beoordeling der constitutioneel bij haar ingekomene petitiën? 2. Geeft de wet van 29 October, die maatregelen van veiligheid betreft, de policie het regt, om degenen, die van misdaden of vergrijpen tegen die wet beschuldigd worden, zonder alles gevangen te houden, zoo lang zij verkiest? 3. Is de verklaring der policie, dat zij iemand zonder acces gevangen houdt, bij maatregel veiligheid, en krachtens de wet van 29 October, alleen genoeg om die gevangenhouding te wettigen, wanneer noch bij de arrestatie, noch uit het verhoor, noch uit eenige der proces-stukken blijkt, dat er tegen den gevangen de minste grond van beschuldiging bestaat, wegens misdaden of vergrijpen in die wet vermeld? 4. De wet eindelijk van 29. October 1814, omtrent de beperking der vrijheid van de pers, in art. 9, bepalende dat nieuwsbladen en tijdschriften niet zonder verlof des Konings zullen mogen verschijnen, heeft zij daarbij willen zeggen dat een dagblad, na dit verlof verworven te hebben, het zou kunnen verliezen op het mondelijk bevel van eenen ondergeschikten policie-agent, en zelfs zonder dat er, te bekrachtiging van dat bevel, een ministerieel besluit aanwezig was? omtrent de eerste vraag, meent de spreker stellig, neen; eene andere uitspraak zou het geheiligd regt van petitie vernietigen. Ook de tweede komt hem voor, op gelijke wijze te moeten beantwoord worden, en hij besluit met de kamer voor te slaan; in *de eerste plaats*, om door den president aan den minister te doen schrijven tot het verkrijgen van officieel berigt wegens de gevangenneming der heeren *Robert*, en *ten anderen* het deel der petitie dat tot het verbod van den *Fidèle Ami du Roi* betrekking heeft, aan den minister van policie te verzenden, als regter over de handelingen zijner onderhoorigen.

De rapporteur der kommissie, mijnen pligt vereischt, dat ik het gebeurde getrouwelijk verhale. De kommissie heeft gemeend om ophelderingen te moeten vragen. In antwoord daarop, is de president uitgenoodigd geworden, aan het ministerie te komen. Aldaar verschenen, is hem een vrij volumineus pak van proces-verbalen ter hand gesteld. De president van dezelve eene officiele mededeeling aan de kommissie begeerd hebbende, is hem geantwoord, dat aan elk harer leden, die verkiezen mogen hem te verzellen, dezelfde inzage werd aangeboden, en op nadere aandrang van den president, heeft de minister bij zijn eerste antwoord volhard. De president heeft de stukken doorlezen, en van zijne bevinding aan de kommissie verslag gedaan.

De heer *Gourvoisier* uit, na eene voorafgaande aanmerking de zaak zelve aan. Welke zijn de bewijzen? (vraagt hij.) De rekwestrant klaagt, dit is alles; er is niets bewezen (*hier ontstaat gedruis.*) Indien men een spreker met gemor in de reden valt, zoo heeft hij het zelfde regt omtrent dengenen die na hem spreekt. Luistert, en dan kunt gij mij antwoorden. . . Een vorig redenaar heeft de menschlievendheid ingeroepen; maar toen gij de wet maaktet hebt gij hare gevolgen voorzien; thans moet men slechts onderzoeken, wat zij bepaalt. De heer *Robert* kan schuldig zijn, zoo goed als onschuldig. Heeft de minister u rekenschap gegeven? de heer *Villèle*: juist, dat wenschen wij, [*nieuw gedruis.*] De rekwestrant zegt u: ik ben 's Konings trouwe dienaar. Is dan de minister zulks minder? Den minister vernederende, doet gij zulks den Koning, wiens vertrouwen hij bezit. Ik concludeer tot de orde van den dag.

De heer *Corbieres*: In een staat van zaken, daar de noodwang der omstandigheden nog zoovele regten van staatkundige vrijheid geschorscht houdt, moet het laatste van alle, dat, hetwelk de overige des noods vervangt, het regt van petitie, geheiligd blijven. Aanslag op de burgerlijke vrijheid, behoort onder die gevallen, waarin de ministers verantwoording schuldig zijn. Is het niet verraad? (*men mort*) ja, het is verraad! het is verraad! zoo als art. 59 der charter het bedoelt. Maar dit is nog niet alles. Er zijn huiszoekingen gedaan; men heeft papieren weg genomen, buiten bijwezen der gevangenen. Is dit geene willekeur. Kan een policie-bediende geene misdadige stukken stuksgewijs onder de papieren eens beschuldigde steken, wanneer deze niet tegenwoordig is, (*herhaald gemor*) stond dit in de wet, dan zou het onze oplettendheid ontsnapt zijn; maar het staat noch daar, noch in het straf-wetboek. Ik concludeer, om de petitie aan den minister te doen zenden, ten einde deszelfs antwoord hem regtvaardige, en zijne verdediging zij, (*Een aantal stemmen*) zijne verdediging! zijne verdediging!) en dat voorts de zaak geadjourneerd blijve tot dat men nader opheldering bekomen hebbe.

De heer *Lainé* uit het woord, om eene bedaarder wending aan de discussiën te geven, en verklaart dat de ministers ten allen tijde bereid zullen zijn om mededeelingen van dienstvaardigheid, (*officienses*) te geven, zonder zich op de aanvrage van kommissiën der kamer, gehouden te achten tot mededeelingen van dienstpligt (*officielles*) kon het immer gebeuren, dat een minister uit kwaadwilligheid der kamer nutte ophelderingen weigerde, als dan wendt deze zich aan den Koning; een andere gang is omkering van alle orde.

Verscheidene Leden Tot de stemming! Tot de stemming!

De President. Men vordert de sluiting der discussiën; ik ga de stemmen opnemen.

Eene menigte Leden, door elkander. Neen geene sluiting! zij is niet gevraagd.

De President: Zij is gevraagd en geappuijeerd.

De Heer Castelbajac, met heftigheid op de Spreek-Tribune dringende:

Ik wil gehoord worden over de sluiting; het betreft de gewigtigste zaak. Zou het dan in 1816, in deze zaal zijn, dat de smertkreet eens Koningsgezinden vruchteloos zou zijn opgegaan! Ik eisch dat de discussiën voortduren.

De heer *Bellart*: Wij zijn alle Koningsgezind . . . . (*verwarde stemmen*, tot de orde! tot *de orde*.)

De heer *Castelbajac* wil nogmaals spreeken; een geweldig gedruis belet hem te hooren.

De President stelt de vraag omtrent de sluiting; voor, de wil der vergadering schijnt twijfelachtig. Vele stemmen vorderen een appel nominaal. De President zegt, dat hij dan tot eene hoofdelijke stemming zal overgaan, maar het verward gedruis, dat in de kamer heerscht, belet iets verders te hooren; sommige leden twisten onderling, anderen houden de tribune belegerd; eindelijk roept de heer *Bellart*: Mijn heer de president! toont dan dat gij voorzitter zijt! Het geroep begint weder: stemmen! stemmen! appel nominaal! eene menigte leden verlaten de vergadering, zoo dat eene van de zijden der zaal geheel ledig blijft.

De heer *Blaqueres de Chalabre*. Men mag niet meer stemmen; de kamer is onvolledig.

Een ander lid: Wij protesteren er tegen! — Het tumult groeit nog gedurig aan; de geheele vergadering is in de geweldigste beweging.

De president. Krachtens het reglement, en daar de vergadering ontstuimig geworden is, gelast u haar, zich een uur lang naar hare bureaux te begeven, alvorens de zitting publiek te hervatten.

Op deze wijze eindigde deze eerste bijeenkomst van heden. Na afloop van het voorgeschreven uur, kwam men nogmaals bij elkander. Het bleek ook nu dat de aanwezige leden of niet of ter nauwernood het bij de wet vereischte aantal uitmaakten. Verscheidene stemmen verhieven zich voor of tegen het openen der stemming, en de vorige wanorde stond weder te beginnen, toen de heer *Courvoisier* dezelve voorkwam door eenen voorslag, welke den lof van den minister *Lainé* en de goedkeu-

[*Het vervolg in het Bijvoegsel.*

BIJVOEGSEL TOT DE BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 6den* SEPTEMBER, 1817.

[*vervolg der courant.*

ring der vergadering wegdroeg, dat namelijk, de kamer, ofschoon in genoegzaam aantal om wettig te stemmen, vrijwillig de stemming verschoof tot morgen.

[*Amsterdamsche Courant.*

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 28 December.*

Het gerucht verspreidt zich alhier, dat den aartshertog *Karel* tot algemeen veld-maarschalk van het duitsche verbond zal benoemd worden, op verzoek van verscheiden Souvereinen van Duitschland, welke zoo men wil, aan hunne ministers te Frankfort reeds instructien over dit onderwerp hebben gegeven.

[*Staats Courant.*

PRUISSEN.

BIELEFELD, *den 28 Dec.*

Onder de vele bestellingen bij onze met roem bekende linnen- en damast weverijen, bevindt er zich eene aanzienlijke van wege den Koning van Haiti. Onder anderen is voor dat hof het kostbaarste tafelgoed in de voornaamste fabrieken besteld, waartoe die Koning de teekening van zijn staatswapen toegezonden heeft; onder de vele zinnebeelden, is de zinspreuk van dien nieuwen Souverein: *Dieu, ma cause et mon épée*, de merkwaardigste. Behalve deze bestellingen, zijn er te Bremen en in andere koopsteden aanzienlijke opkoopingen van serviezen, brillanten, paarden, enz., voor de Haitische Koningin gedaan, en daarbij de hoogste prijzen terstond betaald.

[*Staats Courant.*

VEREENIGDE STATEN.

WASHINGTON, *den 3 Dec.*

De boodschap van den President der Vereenigde Staten aan het Congres, luidt als volgt:

„ *Burgers van den senaat en van de kamer der representanten!*

„ Den tegenwoordigen toestand van ons land overziende, kunnen wij onze aandacht niet aftrekken van de buitengewone saizoenen, die vrij algemeen de jaarlijksche voortbrengselen der aarde verminderd, en in sommige streken met schaarsheid gedreigd hebben. Zoodanig echter, is de verscheidenheid van grond, van klimaat en van voortbrengselen binnen onze grenzen, dat de gezamenlijke hulpbronnen tot levensonderhoud meer dan voldoende voor de gezamentlijke behoeften zijn. En in zoo ver eenige meer dan gewone bezuiniging van consumtie mogt noodig zijn, zoo hebben wij ruime dankstof aan de Voorzienigheid, wegens den opmerkelijken staat van gezondheid, die het tegenwoordige jaar daarentegen gekenmerkt heeft.

„ Te midden der voordeelen, welke den vrede van Europa en dien der Vereenigde Staten en van Groot Britannie opgevolgd zijn, door de vermeerdering der nijverheid onder ons en de uitgebreidheid van onzen handel, waarvan het gewigt bij de handeldrijvende natien van Europa meer en meer gevoeld wordt, is het te betreuren, dat de bijzondere takken onzer manufakturen en een gedeelte onzer navigatie aan het kwijnen zijn. Dewijl, wat de eerste betreft, dit verval wezenlijk ontstaat uit eene overmate van invoer van koopwaren, welke door deszelfs strekking zelve eene beteugeling na zich sleept, zoo kan deze oorzaak, in hare tegenwoordige uitgestrektheid, niet zeer lang bestaan. Het congres zal derhalven het kwaad niet beschouwen zonder zich te herinneren, dat zoo men het fabriekwezen te laag laat dalen, of te lang verkwijnen, hetzelve na dat die oorzaken zullen hebben opgehouden, wel niet meer tot deszelfs vorigen staat terug te brengen zou zijn; en dat, in de wisselvalligheden der menschelijke zaken, zich nu en dan omstandigheden kunnen opdoen, in welke, zoo men op buitenlandsche hulpbronnen tot ommisbare provianderingen rekent, daaruit wel eens de ergste verlegenheid kan ontstaan.

„ Het verval onzer navigatie moet wezenlijk toegeschreven worden aan derzelver uitsluiting uit de koloniale havens, der natie, welke de uitgestrektste handelsbetrekkingen met ons heeft, en aan de indirecte uitwerksels dezer uitsluiting.

„ Voor de laatste conventie van London, tusschen de Vereenigde Staten en Groot-Brittanie, zoo had de staat der wetten van navigatie, der beide landen, uit het traktaat van 1794 ontspruitende, aan de britsche vaart een aanmerkelijk voordeel op die van Amerika, in den handel tusschen de Amerikaansche havens en de Engelsche havens in Europa, verschaft. De conventie van London heeft de wetten der beide landen, met betrekking tot die havens gelijk gesteld; latende den handel tusschen onze havens en de havens der Engelsche kolonien, even als te voren, onderworpen aan de respectieve reglementen der partijen. Het britsch gouvernement, thans de reglementen in werking brengende, waarbij de handel tusschen de kolonien en de vereenigde staten op Amerikaansche schepen verboden wordt, terwijl het den handel op Engelsche schepen veroorlooft, zoo wordt den Amerikaanschen handel dienvolgens daardoor benadeeld; en dit verlies wordt nog vermeerderd, door het voordeel, hetwelk aan de concurrentie der Engelschen op die der Amerikanen gegeven is bij de vaart tusschen onze havens en de Engelsche havens van Europa, door de heen en weer reizen, waarvan de een genot heeft, terwijl de andere niet genieten kan.

„ Van onzen kant is er verondersteld, dat het billijk ware; dat de regel van weerkeerigheid, op eenen tak van handelsbetrekkingen toegepast, op de twee takken, gelijkelijk toepasselijk gemaakt behoorde te worden; doch het is gebleken, dat het britsch kabinet alle onderhandeling deswege geweigerd, en telkens verklaard heeft, dat het geenzins met een kwaad oog zou aanzien de gelijksoortige reglementen, die de vereenigde staten aan de reglementen, waar over men zich beklaagd, zou tegenstellen. De wijsheid der wetgeving zal den gang bepalen, die uit aanmerking van de gemelde omstandigheden, voorgeschreven zullen worden, door de achting, welke men terzelder tijd voor de vriendschappelijke betrekkingen, die tusschen de beide natien bestaan, en voor de regtvaardige belangen der vereenigde staten, hebben moet.

„ Ik heb het genoegen, in het algemeen te kunnen zeggen, dat wij in vriendschap zijn met de buitenlandsche mogendheden.

„ Een voorval heeft, wel is waar, in de golf van Mexico plaats gehad, hetwelk, indien het gesanctionneerd wierd door het Spaansch gouvernement, eene uitzondering ten aanzien van die mogendheid zou maken. Volgens het rapport van een onzer scheepsbevelhebbers op die standplaats, is een onzer gewapende lands-vaartuigen door overmagt eider een Spaansch bevelhebber aangetast, en de Amerikaansche vlag, met de officieren en de equipagie beledigd, op eene wijze, welke behoorlijke reparatie vordert. Deze is gevraagd. Middelerwijl zijn een fregat en een kleiner schip van oorlog naar die golf gezonden, ter bescherming van onzen koophandel. Het is hier de plaats, om te melden, dat de ambassadeur van Z. Cathol. M. bij de Vereenigde-Staten geen' tijd verzuimd heeft, om de sterkste verzekeringen te geven, dat geene vijandelijke orders door zijn gouvernement konden gegeven zijn, en dat het even gereed zal zijn, om te doen of te verwachten, wat de aard der zaak, en de vriendschappelijke betrekkingen tusschen de twee landen, zullen bevonden worden te vorderen.

„ De staat onzer zaken met den Deij van Algiers is, in dit oogenblik, niet bekend. De Deij voorwendende zoekende uit omstandigheden, welke de vereenigde staten niet aangaan, zond eenen brief aan dit gouvernement, verklarende, dat het laatst met hem gesloten verdrag vernietigd was door onze schending van hetzelve, en biedende ons als alternatief aan, oorlog of eene vernieuwing van het vorig verdrag, bepalende onder anderen eene jaarlijksche schatting. Het antwoord, met eene ronde verklaring, dat de vereenigde staten den oorlog boven schatting verkozen, vordert zijne erkenning en naarkoming van het laatst gemaakt verdrag, hetwelk de schatting en de slavernij onzer gevangen gemaakte landgenooten, afschaft. De uitslag van dit antwoord is nog niet ingekomen. Mogt hij zijne aanvallen op onzen handel vernieuwen, dan vertrouwen wij op de bescherming, dien deze ondervinden zal van onze zich thans in de Middellandsche zee bevindende scheepsmagt.

„ Met de andere Barbarijsche Mogendheden hebben onze zaken geene verandering ondergaan.

„ De Indiaansche volkstammen, langs de uitgestrektheid onzer grenzen, schijnen ook geneigd, om in vrede te blijven leven. Van verschillende derzelven zijn landerijen aangekocht, welke aankoopen bijzonder gunstig zijn voor de verlangens en veiligheid onzer grensbezittingen, zoo wel als voor de algemeene belangen der natie. In sommige gevallen zijn de aanspraken van regt, hoewel die van alle bewijzen ontbloot waren, en dat de eene volkstam met de andere daaromtrent oneens was, door dubbelde koopen gedelgd, daar de welwillende staatkunde der Vereenigde Staten zien liever eene meerdere uitgave getroost, dan gevaar te loopen van eene onregtvaardigheid te begaan, of wel eene juiste regtvaardigheid te weigeren aan een zwak en onverlicht volk, door dwangmiddelen, die meschien het vergieten van menschen bloed na zich konden slepen. Ik voeg hier met veel genoegen bij, dat de rust, die tusschen de volkstammen zelve, en tusschen hen en onze bevolking hersteld is, het werk der beschaving zal begunstigen, dat bij eenige stammen aanmoedigende vorderingen gemaakt had, en dat het gemakkelijker geworden is, het verdeelde en persoonlijke eigendom op de landen zelve uit te strekken, hetgeen thans alleen in een eigendom van roerend goed bestaat, en dus, door de bebouwing en verbetering van hetzelve, den waren grondslag te leggen voor een' overgang van de gewoonte van het woeste, tot de kunsten en het genot van het maatschappelijke leven."

„ Ik moet mede de reorganisatie der militie volgens een plan, waarbij dezelve in klassen wordt gerangschikt, ingedeeld naar de leeftijden van den mensch, waarin men meer of minder voor den militairen dienst geschikt is, op eene nadrukkelijke wijze het congres aanbevelen, als eene zaak van het hoogste gewigt voor het welzijn der natie. De constitutie heeft tot de instelling eener krachtdadige militie magt gegeven en in dezelve voorzien, en deze wordt voor de geestkracht en de veiligheid van een vrij gouvernement gevorderd. De tegenwoordige organisatie onzer militie wordt algemeen beschouwd niet zoo krachtdadig te zijn, als zij zou behoeren; en geene organisatie kan geschikter zijn, om aan dezelve de verlangde magt te geven, dan eene indeeling in klassen, waarin de eerste rang bestemd zal zijn voor dat gedeelte der ingezetenen, die door hunnen ijver of kracht het meest geschikt zijn, om zich onder de banieren te scharen. Behalve de bedenking, dat de tijd van vrede, die is, waarin er met meerder gemak en regtvaardigheid eenige verandering kan gemaakt worden, zal dezelve thans door de ondervinding van den onlangs voorgevallen oorlog, waarin de militie zulk een belangrijk deel heeft genomen, ondersteund worden.

„ Het congres zal zich herinneren, dat er nog niet genoegzaam is voorzien in het daarstellen van gelijke maten en gewigten, mede in de constitutie vervat. Het groote nut van eene onveranderlijke, op de natuur en in den gemakkelijken regel van het decimaal stelsel gegronde eenheid, is blijkbaar genoeg. Hetzelve heeft het gouvernement van den beginne af genoopt, om toebereidselen tot de invoering daarvan te maken, en de voltooijing van dien arbeid zal eene billijke aanspraak op publieke erkentenis verschaffen.

„ Het gewigt, dat ik heb gehecht aan de oprigting van eene universiteit in dit district, op eene wijze en met een doel, der amerikaansche natie waardig, noopt mij, dit punt op nieuw der aandacht en gunst van het congres aan te bevelen; en ik roep bijzonder die aandacht in over de noodzakelijkheid om deszelfs tegenwoordige magt te bezigen, en, des noods, de voorgeschreven wijze, om dezelve uit te breiden, ten einde een groot plan van wegen en kanalen ten uitvoer te brengen, hetwelk ten gevolge kan hebben, dat al de gedeelten van ons land naauwer verbonden worden, de gemeenschap en volmakingen te bevorderen, en om in het algemeen het aandeel van elk gedeelte der natie in den gemeenen nationalen voorspoed te vermeerderen.

„ Daar er gebeurtenissen zijn voorgevallen, welke bewijzen, dat de bepalingen der statuten, betreffende der criminele justitie, ten opzigte van plaatsen en personen, die onder het uitsluitend regtsgebied van de nationale regering staan, gebrekkig zijn, zal eene verbetering in de wet op dit stuk weldra verdienen de aandacht der wetgeving tot zich te trekken. Dit zal eene gunstige gelegenheid zijn, om te onderzoeken, tot welke hoogte de tusschenkomst der wetgeving nog noodig zou kunnen zijn, voor bij de constitutie of de statuten bepaalde misdaden, en waaraan geene straffen verbonden of niet genoeg uitgedrukt zijn. En ik geef het der wijsheid van het congres in bedenking, of het noodig zou zijn, het wetboek van strafregt eene uitgestrekter herziening te doen ondergaan, ten einde, in zekere gevallen, de straffen, welke men bij ondervinding te zwaar geacht heeft, en wier toepassingen en voorbeelden eene verzachting hebben doen wenschelijk worden, eene meer toegeeflijke politiek aanbevelen.

„ De Vereenigde Staten, de eerste geweest zijnde, die, binnen den omvang van hun grondgebied, het in slavernij voeren der inboorlingen van Afrika hebben afgeschaft, door het inbrengen van slaven te verbieden, en hunne ingezetenen, die aan dezen handel deel mogten nemen, te straffen, kunnen onmogelijk anders dan met

genoegen den voortgang zien, door de medewerkende pogingen van andere natien tot vernietiging van zoo groot een euvel gemaakt. Te zelfder tijd, moeten zij zich dubbeld bezorgd gevoelen, om de volste werking aan hunne eigene verordening te geven. Met dit oogmerk schijnt de tusschenkomst van het congres vereischt te zijn, wegens de schendingen, waaraan zoo men verzekert, eenige onwaardige burgers zich schuldig maken, door onder vreemde vlaggen en in vreemde havens, aan den slavenhandel deel te nemen, als ook wegens heimelijken invoer van slaven in de Vereenigde Staten, langs aangrenzende havens en landen. Ik draag dit onderwerp voor aan het congres, in de volle verzekering uwer genegenheid, om tegen dit misbruik alle die hulpmiddelen aan te wenden, welke eene verbetering der wet kan opleveren. De verordeningen, geschikt om misbruiken, met het eerste verwant, te keer te gaan in den handel tusschen de onderscheidene staten, behooren insgelijks, ter bereiking van derzelver menschlievend doel, van meerdere kracht gemaakt te worden.

„ Bij deze voorwerpen, welke ik aan de overweging van het congres aanbeveele, moet ik nog voegen, het al of niet raadzame, om de regterlijke inrigting aan eene nieuwe wijziging te onderwerpen, en een nieuw departement te voegen bij den uitvoerenden tak van het bewind.

„ Het eerste wordt gevorderd door den aangroei van zaken, die noodwendig de werkzaamheden der federale hoven vermeerderen, en door den grooten en steeds uitgestrekter wordende omvang van grond, waarover zij het regt moeten uitoefenen. De tijd schijnt daar te zijn, om de leden van het opperste geregtshof te ontslaan van reisvermoeijenissen, onbestaanbaar zoo wel met den gevorderden leeftijd, dien sommigen van deszelfs leden steeds bereikt zullen hebben, en met den arbeid van nasporing en voorbereiding, in hunne ambtswaardigheid vereischt, en verschuldigd aan den regterlijken roem van hun land. Niet minder dringende bedenkingen vereischen eene gepaster inrigting der ondergeschikte regtbanken, iets dat tot stand gebragt kan worden, zonder eene laakbare vermeerdering van het getal of de onkosten der regters.

„ De uitgebreidheid en het uit een loopende der werkzaamheden van de uitvoerende magt, insgelijks toenemende met de voortgangen van ons land en deszelfs aangroeijende bevolking, vorderen een nieuw departement, dat de ambtspligten kunnen overnemen, die thans de andere departementen overladen, en ook dezulken, die aan geen bepaald departement verbonden zijn.

„ De loop der ondervinding raadt mede, als eene andere verbetering van het uitvoerend gezag, de voorziening, verbonden aan den post van procureur generaal, wiens verblijf in den zetel des gouvernements, zijne officiele verbindtenissen met hetzelve, en het waarnemen van lands aangelegenheden voor de geregtshoven, hem berooven van eenig uitgebreid deel aan de winsten van zijne beroeps-stand meer evenredig te maken aan hetgeen hij verrigt en zich ontzegt; en dat, met oogmerk, om hem het in redelijkheid vereischt gemak en eene geschikte bewaarplaats voor zijne officiele adviesen en verhandelingen te verschaffen, in deze voorziening het gewone toebehooren van een publiek bureau gevoegd worde.

„ De opmerkzaamheid der wetgeving op den staat der geldmiddelen leidende, is het een grond van zeer veel voldoening, te vinden, dat, zelfs in het korte tijdperk, dat sints den terugkeer des vredes verstreken is, de inkomsten al de loopende behoeften der schatkamer verre hebben overtroffen, en dat, zelfs bij alle waarschijnlijke vermindering van deszelfs toekomstige jaarlijksche opbrengsten, welke de wisselvalligheid des handels kan te weeg brengen, zij een ruim fonds zullen opleveren tot wezenlijke en vroegtijdige vernietiging van de staatsschuld. Bij de begrooting is opgemaakt, dat, gedurende het jaar 1816, de werkelijke ontvangsten ter thesaurie, met insluiting der balans, bij den aanvang des jaars, en met uitsluiting van de opbrengst der geldleeningen en thesaurie biljetten, bedragen zullen eene som van omstreeks zeven en veertig millioenen dollars; dat, gedurende hetzelfde jaar, de werkelijke betalingen ter thesaurie, daar onder begrepen de voldoening der achterstallen van het departement van oorlog, als ook de betaling van eene aanmerkelijke som boven de jaarlijksche toewijzing, zullen uitmaken ongeveer de som van acht en dertig millioenen dollars; en dat, dienvolgens, met het einde des jaars, ter thesaurie een batig saldo zal overschieten van omtrent negen millioenen dollars.

„ De werkzaamheden der thesaurie blijven belemmerd door de moeijelijkheden, ontspruitende uit den staat der in omloop zijnde nationale geldswaarde: maar desniettemin zijn zij van vrucht geweest, om, in eene zeer weldadige mate, de publieke schuld te verminderen en het krediet te vestigen. De losse schuld van thesaurie-biljetten en tijdelijke leeningen, zal weldra geheel zijn afgedaan. Het geheel der gefundeerde schulden, zamengesteld uit de schulden, gedurende de oorlogen van 1776 en 1812 aangegaan, is begroot geworden, op den eersten januarij aanstaande, te zullen bedragen eene som, niet te bovengaande één honderd en tien millioenen dollars. De gewone jaarlijksche uitgaven des gouvernements, ter onderhouding van alle deszelfs inrigtingen, civiel, militair en naval, zijn geschat op eene som beneden de 20 millioenen dollars, en de duurzame inkomsten, uit alle de bestaande bronnen ontleend, op eene som van omstreeks 25 millioenen dollars.

„ Na dit algemeene overzigt der zaak, is het blijkbaar dat tot den fiskalen bloei des bewinds, alleen vereischt wordt het herstel van een gelijkvormig middel van wissel-verkeer. De hulpbronnen en trouw der natie, opengelegd in het stelsel, dat het congres bepaald heeft, verzekeren ons achting en vertrouwen beide hier en buitenslands. De plaatselijke ophooping der inkomsten heeft de thesaurie reeds nu in staat gesteld, om de lands-verbintenissen in de plaatselijke geldswaarde der meeste staten gestand te doen, en men verwacht, dat dezelfde oorzaak dezelfde uitwerking door geheel de unie te weeg zal brengen. Maar, voor het belang der maatschappij in het algemeen, zoo wel als voor de oogmerken der thesaurie, is het van gewigt, dat de natie een gangbaar middel bezitte, van dezelfde waarde, krediet en gebruik, waar het ook in omloop moge zijn. De constitutie heeft uitsluitend aan het congres de magt vertrouwd, om een zoodanig middel te creëren en te regelen, en de maatregelen, die gedurende de jongste zitting, ter beziging dier magt, genomen zijn, beloven den besten uitslag. De bank der Vereenigde Staten is onder de beste uitzigten tot stand gebragt, en zal onmisbaar eene vermogende hulp tot deze maatregelen opleveren.

„ Ter ruimer beschouwing der publieke financien, met betrekking tot de maatregelen, door het departement der thesaurie, vóór de aftreding van den laatsten secretaris genomen, leg ik een uittreksel over uit het jongste verslag van dien beambten. Het congres zal in hetzelve meer dan voldoende bewijzen vinden van den hechten grondslag, waarop de financiële voorspoed der natie berust, en zal regt doen aan de uitmuntende bekwaamheid en welgeslaagde pogingen, waarmede de ambtspligten van dit departement zijn waargenomen, gedurende een tijdperk, opmerkelijk wegens deszelfs moeijelijkheden en eigenaardige belemmeringen.

„ De tijd, waarop ik uit 'slands dienst zal aftreden, niet verre meer verwijderd zijnde, zal ik geene geschiktere gelegenheid vinden, dan deze, om aan mijne medeburgers mijn diep gevoel van dankerkentenis te betuigen, voor het verlengd vertrouwen en de vriendelijke ondersteuning, welke ik van hen ontvangen heb. Mijne dankbare herinnering aan deze uitstekende blijken hunner goedgunstige achting kan nimmer ophouden, en zal, nevens het bewustzijn, dat, zoo ik mijn land al niet met groote bekwaamheid, ik het ten minste met opregten ijver gediend heb, mij als een bron van duurzaam genoegen verzellen.

„ Gelukkig zal ik, bij mijne aftreding uit 'slands dienst, nog andere bronnen van tevredenheid met mij voeren, welke allen, die hun vaderland beminnen, het best zullen waarderen. Ik mag het gezegend zien met inwendige rust en welvaart, en met vrede en achting naar buiten. Ik mag mij toegeven in de trotsche bedenking, dat het amerikaansche volk in veiligheid en voorspoed het veertigste jaar van zijn bestaan als onafhankelijke natie bereikt heeft; dat het nu reeds bijna een geheel geslacht lang de ondervinding gehad heeft van zijne tegenwoordige constitutie, de vrucht van deszelfs ongestoorde overdenkingen en vrije keuze; dat het bevonden heeft, hoe zij de proeve, zoo wel van tegen als van voorspoed kon verduren, hoe zij, in hare zamenparing der federale en electieve beginselen, staatssterkte met persoonlijke vrijheid vereenigt, en de nationale magt, ter verdediging van nationale regten, met voorbehoeding tegen oorlogen van onregtvaardigheid, staatszucht of valsche glorie, vereenigt door de grondwettige bepaling welke alle uitspraak omtrent oorlog onderwerpt aan den wil der natie zelve, die de kosten daarvan dragen en de rampen gevoelen moet. Ook is het geene mindere eigenaardige voortreffelijkheid dezer voor ons allen zoo dierbare constitutie, dat zij bevonden is, zonder hare levenskracht te verliezen, over een ruim begrensd gebied te kunnen worden uitgestrekt, tevens met de uitbreiding der maatschappij, tot wier nut zij oorspronkelijk was ingevoerd.

„ En is het mij niet vergund, bij dit heilrijk tafereel te voegen, dat ik, in het karakter des amerikaanschen volks, in deszelfs verknochtheid aan ware vrijheid, en in de constitutie, welke daarvan het palladium is, verzekerde voorteekenen zal vinden, dat de voor mijn vaderland bestemde loopbaan een gouvernement vertoonen zal, het algemeene goed als deszelfs eenig doel bejagende, en de middelen daartoe inrigtende naar de groote beginselen, in deszelfs charter geheiligd, en naar de beginselen van zedelijke braafheid, die daarmede zoo naauw verwant zijn; een gouvernement, dat waakt over de zuiverheid der verkiezingen, over de vrijheid van spreken en drukken, de regtspraak door gezworenen, en eene gelijke wering van alle aanmatigingen op, of verbintenissen tusschen den godsdienst en den staat, dat onschendbaar de grondslagen van publieke trouw eerbiedigt, de veiligheid van personen en eigendommen handhaaft, en langs alle geoorloofde wegen die algemeene verspreiding van kennis bevordert, die aan de staatsvrijheid hare duurzaamheid, en aan hen, welke dien zegen bezitten, het waar genot daarvan waarborgt; een gouvernement, dat vermijdt in de binnenlandsche rust van andere natien in te dringen, en dien indrang van zijne eigene afweert; dat alle natien regt doet met eene bereidwilligheid, gelijk aan de vastheid, waarmede het regt van haar vordert, en dat, terwijl het zijn eigen huiselijke wetboek zuivert van alle bestanddeelen, niet strookende met de voorschriften eener verlichte eeuw, noch met de gevoelens van een deugdzaam volk, even zeer, door terugwijzing op hetgeen de rede gebiedt, en door eigen edelaardig voorbeeld, in de wet, die de beschaafde wereld bestuurt, eenen geest poogt over te storten, welke de gedurigheid der oorlogen kan verminderen of derzelver rampen beperken, en tevens de gezellige en weldadige betrekkingen des vredes verbeteren; in één woord, een gouvernement, welks handelingen van binnen en naar buiten getuige kunnen dragen van de edelst mogelijke staatszucht, die, om vrede over de aarde en de goedwilligheid jegens alle menschen te bevorderen.

„ Deze bedenkingen, terwijl zij het overschot mijner dagen verzoeten, zullen mijne gebeden aanvuren voor het geluk van mijn dierbaar vaderland, en voor de duurzaamheid der instellingen, waaronder het dien zegen geniet.

„ JAMES MADISON."

[*Staats Courant.*

Bekendmaking.

PRESIDENT en Raden van Finantien, als daartoe door Hunne Excellencien Kommissarissen Generaal geautoriseerd, maken bij deze bekend, dat eerlang eene openbare verkooping van KOFFIJ zal plaats hebben, waarvan de tijd nader zal worden bepaald.

President en Raden van Finantien,
H. W. MUNTINGHE.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris van President en Raden voorn.
BOUSQUET.

BATAVIA, *den* 27 *Aug.* 1817.

Bekendmaking.

PRESIDENT en Leden van den Magistraat der Stad Batavia en dies ommelanden, in aanmerking genomen hebbende dat de onverschilligheid van velen der inwoners (inzonderheid Chinezen en andere Onchristenen) van de stad, voorstad en derzelve nabijheid, in het schoon houden van hunne huizen, andere gebouwen, als mede het verwaarlozen der kreken, doodevaarten, kreupel bosschen door en op hunne erven, veel al aanleiding geven tot ziektens en ongesteldheden, waar in hunne goede naburen moeten deelen, niettegenstaande daar tegen herhaalde goede en tot het oogmerk bevorderlijke orders en wetten zijn daar gesteld.

En overwegende dat de tegenwoordige gesteldheid van het weder, een meer dan gewone aandagt vereischt op het weg ruimen van alles wat voor de gezondheid der inwooners kan worden gerekend nadeelig te zijn.

Gelasten en bevelen dat overeenkomstig de bestaande orders van den 25sten Mei 1809, en den 16den Januarij 1814, alle inwoners van de stad, voorstad en dies omstreeken, zonder eenige uitzondering hunne huizen, pakhuizen, stallen, hekken, muren en andere gemetselde of getimmerde contructien, binnen den tijd van eene maand na dato dezes zullen moeten laten witten en reinigen, en in eenen zoodanigen staat houden; sub poene dat bij nalatigheid door den eigenaar of huurder van zoodanig huis of gebouw, zal worden verbeurd de eerste maal 22, de tweede maal 44, en de derde maal 66 guldens ter dispositie van het Gouvernement.

Dat voorts alle degenen die kreken, doode vaarten, of kreupel bosschen op, door, of langs hunne tuinen of erven hebben, dezelven binnen den tijd van twee maanden na dato dezer zullen moeten uitdiepen, dempen of weg kappen, alzoo dit anders van wege President en Leden van den Magis-

traat ten kosten van de daar omtrent achterlijk blijvenden, zal worden gedaan.

Zijnde de respective officieren en dienaren van policie, benevens de Wijkmeesteren gelast voor de naarkoming der voorenstaande bevelen te waken, en van alle nalatigheid daarin, behoorlijke aangifte te doen.

BATAVIA, *in het Stad'huis den 25sten Aug.* 1817.

President en Leden van den Magistraat voorn.
P. T. CHASSE, *President.*
Ter Ordonnantie van dezelven,
J. C. SCHMIDT, *Sec.*

Bekendmaking.

DE Ontvanger van 's Lands Middelen, als daartoe gekwalificeerd, waarschuwd mits deze, elk en een iegelijk die tot nog toe nalatig zijn gebleven, om voor ultimo October aanstaande, de belastingen:

Van het half procent op de eigendommen.
Der vijf procent op de inkomsten der bazaars.
Op de vruchtdragende klapper-boomen, en
De slaven tax.

ten zijnen kantore te betalen, ter voorkoming van schade.

De Ontvanger voormeld,
J. M. VAN BEUSECHEM.

BATAVIA, *Augustus* 26, 1817.

Advertentie.

WORDT mitsdezen, aan de inschrijvers van het fonds tot aanmoediging van s'Lands zeedienst te Amsterdam bekend gemaakt; dat de nog onbetaalde sommen welke door hem op de in deze Residentie rondgezondene lijsten, ingeschreven zijn geworden, gedurende de maand September, dagelijks met uitzondering der zon en feestdagen, in het bureau van den ondergeteekenden, tegen kwitantie ontvangen zullen worden.

Den Fungerende Resident van Buitenzorg.
F. E. HARDIJ.

BUITENZORG, *den 1sten Sept.* 1817.

Advertentie.

ALZOO den advocaat en procureur *Mr. Jan Burger*, voor en in naam van *Cornelis Blanker*, aan den Hoogen Raad van Justitie te Batavia, bij rekweste reverentelijk heeft te kennen gegeven, dat hij heeft ontvangen een Extract uit het Register der besluiten van Zijne Excellencie den Heer Secretaris van Staat Gouverneur Generaal van Nederlands Indien, gedateerd 31sten Julij 1817, waar bij hij als chirurgijn major uit 's Konings dienst wordt ontslagen en gelast de Nederlandsche Oost Indische bezittingen binnen den tijd van drie maanden te verlaten, en zulks op grond, dat hij reeds lang zoude gelegen hebben onder eene verdenking, die op zijn zedelijk caracter een afschuwelijke vlek legd, en wel ofschoon niet volleedig bewezen om ter cognitie van den wereldlijken regter gebragt te worden echter genoegzame waarschijnlijkheid bezat, om op de decisien, ten opzichten van hem genomen, van aanmerkelijken invloed te zijn; terwijl overigens zijn zedelijk gedrag geenzins was pasfende bij den rang in welke hij was geplaatst, voegende hij suppliant daar bij, *dat hij de woorden van afschuwelijke vlek op niets anders kan toepasselijke brengen als op het* CRIMEN NEFANDUM, dat het voormeld besluit om geen anderen gronden tegens hem kan genomen zijn, dan op ingekomen berigten, dat die berigten of aanbrengingen hier moeten geboren zijn, en aangezien de calomniateurs bij hem niet bekend zijn, om onmiddelijk tegens hun te kunnen ageren, terwijl dezelven nogthans op het eiland Java of dies onderhoorigheden moeten zijn, en daar hij als te wel overtuigd van zich nimmer aan zoodanige misdaad te hebben schuldig gemaakt, van welmelden Hoogen Raad verzocht heeft mandament in cas van purge met citatie bij edicte *advalvas curiæ* tegen alle officieren van Justitie en alle anderen die zich partij zoude willen stellen.

En welk verzoek aan den suppliant is geaccordeert geworden.

Zoo ben ik *Willem Anthonij van den Heuvel*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur krachtens het, bij mijne Heeren de President en Raden, in den Hoogen Raad van Justitie, ten behoeve van voornoemden *Cornelis Blanker*, op den 6den dezer verleende mandament van purge bij dezen openbare edicte, na voorgaande klokke geslag dagvarende tegens vrijdag die wezen zal den 21sten November 1817, des morgens de klokke half acht uren precies, ter criminele teregt zitting van welmelde, Hogen Raad van Justitie te Batavia, alle degenen die zich tegen den suppliant partij zoude willen maken om den suppliant te zien presenteren zijn lighaam gevangen en te stellen tot purge, noopende 't gunt dat zij, en een iegelik van hen, mitsgaders de advocaat Fiscaal bij den Hogen Raad van Justitie (indien hij zich partij maken wil) hem suppliant ten lasten zoude willen leggen, ter cause van 't gunt voorschreven is, in wat manier dat het zij, en hem daar af te zien verklaren, puur, zuiver en innocent, en ook omme te zien ordonneren op de relatatie van zijn persoon, mitsgaders de reparatien van injurien, indien daar eenige valt, en het zo behoort, daar tegen te zeggen dien contrarie te Sustineren en de voorts te procederen als naar regten.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd,
BATAVIA, *den 19den Aug.* 1817.
Door mij
W. A. VAN DEN HEUVEL,
E. G. Exploicteur.

Vendu Advertissementen.

Door Vendu-meesters zullen de volgende Vendu-ties worden gehouden, als:

Op Maandag den 8 *September* 1817.

VOOR het Negotie-huis van de heeren *Rotter* en *Co.*, staande aan de oostzijde van de Groote-rivier, van Chitzen, Heeren en Dames kleederen, bier, porter, Madera en andere goederen meer.

Op Dingsdag den 9 *September* 1817.

VOOR het sterfhuis van wijlen Mejuffrouw *M. E. Querfeld*, weduwe *Frösschard*, staande op de rei van het Wees- en Armhuis, van juweelen, goud en zilver-werken, idem meubilaire en andere goederen meer.

Op Donderdag den 11 *September* 1817.

VOOR de wooning van *N. C. Lassis Martheze*, staande even buiten de voormalige Rotterdammer-poort, zal ten overstaan van Kommissarissen uit den Hoogen Raad van Justitie te Batavia, verkooping worden gehouden van een partij goederen, bestaande in huismeubelen, wagens, paarden en andere goederen meer.

Op Vrijdag den 12 *September* 1817.

VOOR het Negotie-huis van *J. F. Leps, jr.* staande op de Voorrei buiten de voormalige Nieuwpoort-straat, van diverse Negotie goederen.

Advertentie.

DE door de Weeskamer te Batavia op den 5den Augustus j.l., voorloopig geannonceerde publieke verkoop van de landen TJITRAP en NIMGEWER of TJIKIAS, gelegen in de Ommelanden van Batavia, ten behoeve van de erven, van wijlen den heer *J. S. H. Wustenberg*, zal gevolg nemen op Donderdag den 18 September 1817, des morgens ten 11 uren precies voor het Vendu-kantoor, alwaar deze percelen in eens zullen worden verkocht.

De verkooping geschiedt overeenkomstig de instructie voor het Vendu-kantoor bij den opslag.

De kooper treedt onmiddelijk in de possessie van de gekochte landen.

De lijfeigenen en inventaris-goederen waaronder 306 koebeesten, 26 schapen, acht karren, een bieljard, een gamlangspel, 17 metale stukjes en 32 geweren, aan den heer *A. Maarschalk* behoorende, zal het aan de keuze van den kooper worden overgelaten, om den inventaris in zijn geheel, door gezworen taxateurs gewaardeerd op indische guldens Tien Duizend drie Honderd drie en Twintig, overtenemen of niet. De inventaris overnemende consenteerd de heer *Maarschalk* dat de kooper des verkiezende voor het beloop dezer *f* 10323, aan hem in betaling geeft, eene schuldkennisse met twee goedgekeurde borgen rentende drie vierde proCent. in de maand, de inventaris niet overnemende, zal de kooper aan den heer *Maarschalk* de tijd van eene maand moeten gunnen om de inventaris goederen van het land wegtevoeren, en hem daartoe tegen billijke betaling met de noodige gewone transportmiddelen moeten gerieven.

De eigendoms bewijzen, de omschrijving der belendingen en de inventaris liggen ter inspectie op het Vendu-kantoor en bij de Weeskamer, alwaar ook nadere elucidatien zijn te erlangen.

Op last van de Weeskamer.
De Secretaris,
J. H. COX.

BATAVIA, *den 4den Sept.* 1817.

Advertentie.

DE Executeuren in den boedel van wijlen den heer *Veeris*, zijn van voornemen, in het laatst der volgende maand September, zullende de juiste dag nader worden bekend gemaakt, publiek aan den meestbiedenden te verkoopen, de tuin op Rijswijk, door den overledenen bewoond geweest: en een daar nevens gelegen huisje, doende aan maandelyksche huur 35 spaansche matten.

Twee-derde der koopschat, zal op een speciaal verband van de percelen, en onder goede borgtogt, op dezelve b[illegible]leend ku[illegible] blijven, tot zoo lange de staat des boedels of dien der onmondigen, zulks gedoogd, mits maandelijks betalende de renten van drie-kwart percent.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben, dan wel schuldig zijn in den boedel van wijlen *Theodora Anthonij*, gelieven zig te adresseren binnen den tijd van eene maand gerekend van den 20sten Augustus tot den 20sten September 1817, aan deszelfs Testamentairen Executeur.

A. ALEXANDER.

Advertentie.

DIE iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den boedel van wijlen, Majoor *Mochamat Paridan Toisaletta Babandam*, gelieve daarvan opgave en betaling te doen in den tijd van zes weken, gerekend van heden, aan

MOHAMAT JAPAR JENAL BABANDAM.
SECH ABDUL RAGMAN.
IMAN AUSMAN.
Executeuren.

BATAVIA, *den* 25 *Aug.* 1817.

Advertentie.

DE ondergeteekende voor eenigen tijd op reis zijnde, verzoekt degenen welke vorderingen ten zijnen lasten hebben, zich op den betaaltijd te vervoegen bij den Heer *de Vos*, geëmploijeerde bij de Waterstaat, wonende te Batavia.

J. PEEREBOOM,
Fung. Di. ect. over de Waterstaat.

TANABANG, *den 28sten Augustus* 1817.

Advertentie.

J. G. WOLFARTH vindt zich verpligt zijn negotie zaken met medio September ac; te vereffenen, verzoekt een ieder welke gelden aan hem voor gekochte goederen schuldig is, dezelve binnen den bovengenoemden tijd te voldoen, de ingebreken blijvende, zal zonder twijfel zich aan onnodige kosten zien blootgesteld.

Advertentie.

DE ondergeteekenden zich genoodzaakt vindende hunne rekeningen met ultimo September, te liquideren verzoeken een ieder welken nog eenige gelden, voor aangekochte goederen van hen of van ieder in het bijzonder, mogten verschuldigt zijn, voor den gemelden tijd te laten voldoen.—Voorts is bij hun nog te bekomen, ligt en zwaar bier, seltser-water bij het douz. op kruiken, congnac-brandewijn, roode, rijnsche, witte, madera, pontak en constantie wijnen bij het douz. en

bij de kist, alsmede alle fijne wijnen, azijn en Teneriffe wijnen bij de kwart pijp, pijpen in soort, tabak, sigaaren, schrijf boeken en schrijf behoeftens, ronde en driekante hoeden, cazemieren, epauletten, hoeden en degen dragons, goud-draad, zijde linten en kousen, Leidsche polomieten bij de el, ijzerwerken en gereedschappen, dissels, bijlen, &a. &a. G. M. DE WEITZEL, J. F. LEPS, jr.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben van, dan wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen *S. J. Penneman*, gelieven daarvan opgaven te doen, voor ultimo dezer maand aan deszelfs executeur *B. F. Willems*.

BATAVIA, *den 4den September* 1817.

Uit de hand te koop.

OP voordeelige conditien een huis en tuin, vooraan op Molenvliet, te bevragen bij G. J. SLOET.

Uit de hand te koop.

EEN groot gemakkelijk en gezond huis, gelegen in de Koestraat, te bevragen op 's Lands Drukkerij.

Bekendmaking.

HET landgoed *Matraman*, met dies inventaris en lijfeigenen, is op voorwaarden, voor den kooper te gemoet-komende, te koop; te bevragen bij J. EKENHOLM, *c. s. qq.*

Advertentie.

IS te bekomen goede versche BOTER, tegen 2 Ropijen, — adres in het Post-huis.

Advertentie.

OP de Hoek van de Koe en Kalverstraat, in No. 14, veelerhande soorten van kinderspeelgoed, pakhoute-messen, boekspiegels, groot en klein formaat schrijfpapier, teekenpapier, naturelletjes, unilers, strijkijzers, stale snuiters, koffijmolens, wafelijzers, potloden, brandglazen, ouwels, verfdoozen, lakens, &a.

Advertentie.

BY *M. Meijer*, op de Groote Roea-Malakka, No. 12, is te bekomen voor contante betaling de ondervolgende goederen als: fraaije glaswerken, pleet goed, fijne katoene, zijde mans en vrouwe kousen, zijde handschoenen, fijn neteldoek, linnen, chitsen, mans hoeden, genever, Hollandsch zeildoek, Vlaamsch linnen, Hollandsch touwerk, ijzer, platlood, teer, &a. &a.

Advertentie.

J. G. WOLFARTH, op de Tijgersgracht No. , heeft in commissie ter verkoop, wagen trijpen, benevens de complete garnitures voor wagens, goud en zilver borduur draad, goude en zilvere passementen en gallons, verschillende zoorten van goude en zilvere pailettes, klingkangs en supersijne naaigarens, &a., &a.

Berigt.

BIJ *Van Gent* en *Comp.*, op Molenvliet, zijn te bekomen: eene fraaije verzameling van goed-geconditioneerde muzijk-werken, allen door bekende autheurs gecomponeerd.

BY *P. J. Voestersons*, in de Nieuwpoortstraat is voor contante betaling te bekomen jongst aangebragt beste Hollandsche boter, hammen, keukenzuur, salade olij, wijn en bier azijn, genever, wijn en bier in vaten, spermasetie kaarsen, traan olij, gemaakte Engelsche en Bengaalsche hembden, diferente kleuren marokko leer, Engelsche laarsen, schoenen, karwassen, muurstoipen, tafel en thee servise, diferente kleuren van lakens, casemiere, parfumerien, galanterien en diverse soorte van lijwaaten &a. &a.

VOESTERSONS.

BATAVIA, *den 19den Aug.* 1817.

Advertentie.

BIJ *Huijsers*, op de Tijgers-gracht No. 3, zijn te bekomen in kommissie, tegen kontante betaling, beste Bengaalsche C. GAAREN, jongst aangebragt per het schip LORD MINTO.

Advertentie.

TE koop bij JAMES AINSLIE, in het negotie huis van de heeren RUTTER en Co., in de Nieuwpoort-straat, de lading aangebragt met het schip *Broxbourneburij*, in de volgende artikelen bestaande: hodgsons ale, kaas, hammen, tongen, &a. boter, cijder, steene kruiken, bottels, Zweedsch en Engelsch ijzer, aanbeelden, spijkers, ankers, Zweedsch staal, blik in platen, plat lood, blokken, touw-werken, zeildoek, krijt, verfwaren, glaze ruiten, glazemakers diamanten, glaze kroonen, zeep, rijtuigen, goude zakhorologien, parfumerien, boot jassen, &a., katoene en zijde kousen, zijde linten, kanten, gedrukte chitzen, lakens, tabak, brandewijn in vaten, genever in dito, speelkaarten, koffers, portemanteaux, schrijfbehoeftens, schuijers, geneesmiddelen, cheltenham zout, Dames kleederen, flannel, witte dekens, tafel serviezen, kurken, laarzen, hoeden, madera, port, céres en roode wijnen.

FOR Sale by JAMES AINSLIE, at the premises of Messrs. RUTTER and Co., New-port-street, the CARGO, landing from the English ship *Broxbournebury*, consisting of the following Articles: — Hodgson's Pale Ale, Hams, Butter, Cyder, Stone and Glass Bottles, Swedish and English Iron, Anvils, Nails, Anchors, Swedish Steel, Tin Plates, Rolls Sheet Plate, Blocks, Cordage, Canvas, Chalk, Paints, Glass, Glazier's Diamonds, Glass Lustres, Soap, Barouchetts, Gold Watches, Perfumery, Boat Cloaks, &c. Hosiery, Ribbons, Laces, Printed Calico, Cloth, Tobacco, Brandy, Holland's, Cards, Portmanteaus, Morocco Trunks, Stationary, Brushes, Medicines, Cheltenham Salts, Blacking, Millinery, Flannels, Blankets, Table Ware, Corks, Boots, Hats, Cheesemongery, Wines — Madeira, Port, Sherry, Claret.

Advertentie.

PAS aangebragt en thans te bekomen in het Negotie-huis van *John Rowe*, No. 9, op de Groote Roca-Malakka.

Zalm in vaatjes .... 2 sp. mat. per vaatje.
Visch, tongen en ingewanden .... 2 dito dito, &c.

BATAVIA, *Aug.* 21, 1817.

TE bekomen bij *N. Rundberg*, fijn Engelsch kruid in blikke doozen gepakt.

Advertentie.

EENE zeer fraaije verzameling van nieuw uitgekomene en wel geconditioneerde FRANSCHE BOEKEN, te bekomen bij *A. W. N. van Gent*, op Molenvliet.

Te koop.

EEN slaaf zijnde een goede koetzier met zijne vrouw en kind, toebehoorende aan de weduwe *Schaap*, te bevragen bij F. C. DE BLOT.

BATAVIA, *den 20sten Augs.* 1817.

Advertentie.

London, den 1sten Augustus 1816.

DE Heer *Charles Forbes*, heeft de eer te anonceren, dat de gezondheids-gesteldheid van den Heer *Moneij*, het niet raadzaam voor hem maakt om naar Indien te retourneren, en deszelfs aandeel in het huis van negotie „FORBES AND Co." te Bombaij, aan den Heer *Michie Forbes* is overgedragen; dewelke zijn aandeel van dezen datum aanvaart, en zich ten eersten naar Indien begeven zal, om als eerste residerende deelgenoot de zaken van het huis waartenemen.

Bombaij, den 2den April 1817.

DE Heer *Forbes & Co.* hebben de eer te anonceren, dat ten gevolge bovenstaand arrangement, de Heer *Michie Forbes* naar Bombaij geretourneerd is, en zijn deel in de firma aangenomen heeft.

Advertisement.

London, 1st August, 1816.

MR. *Charles Forbes* has the Honor to announce, that, in consequence of Mr. *Money's* state of health rendering it unadviseable for him to return to India, his Concern in the Agency and Commercial Establishment of "FORBES AND CO." at Bombay, is transferred to Mr. *Michie Forbes*, who resumes his Interest from this date, and will proceed, by an early opportunity, to fill the situation of Resident Head Partner of the House.

Bombay, 2d April, 1817.

MESSRS. *Forbes and Co.* have the Honor to announce, that, in pursuance of the above arrangement, Mr. *Michie Forbes* has returned to Bombay, and taken his place in the Firm.

Advertentie.

SKELTON & CO. zijnde tegenwoordig met volmagt voorzien van de „GLOBE ASSURANTIE COMPAGNIE" te Calcutta, om voor derzelver rekening POLISSEN VAN ASSURANTIE te teekenen, hebben de eer het publiek daarvan te onderrigten.

BATAVIA, *den 29sten Augustus* 1817.

MESSRS. SKELTON AND CO. having received Authority from the GLOBE INSURANCE COMPANY, of Calcutta, to grant POLICIES OF INSURANCE, on its account, on Ships and Merchandize; they beg to acquaint the Public, that they are accordingly prepared to do so.

Batavia, 29th August, 1817.

Bekendmaking.

DE ondergeteekende, zich met den heer *J. Specht* geassocieerd hebbende, maakt bij deze het geëerd publiek bekend, dat zijne commissie-affaire voortaan zal worden waargenomen onder de firma van *Van Gent* en *Comp.*

A. W. N. VAN GENT.

Advertentie.

D. A. *Ditand* fijnschilder en vergulder, maakt aan het publiek bekend dat hij zijne professie wil voortzetten ten huize No. 5 aan de oostzijde van de Tijgersgracht, recommandeerd zich, ten dien einde in ieders gunst, voor het schilderen en vergulden van hunne rijtuigen. &. &.

Advertentie.

IEMAND, het zij man of vrouw, liefst laatst gemelde, genegen zijnde ter assistentie van eene dame, welke binnen kort naar Holland staat te vertrekken, de reize mede derwaards te doen, wordt behalve vrije passage eene redelijke belooning in Holland te betalen, aangeboden, adres ter Drukkerij.

BATAVIA, 27 *Aug.* 1817.

Gestolen.

TUSSCHEN den 19den en 21sten julij te Batavia, uit het Pakhuis van de ondergeteekenden:

Twee kleine kistjes, een inhoudende twee uitmuntende fijne tafel lakens, van een en het zelfde patroon, waarvan het eene is negen en een halve el lang en zes ellen breed, en het andere acht ellen lang en zes ellen breed, beide zonder naad.

Het andere kistje heeft ingehouden één werk of naaikistje.

De ondergeteekenden verzoeken een ieder bij wien dit te koop wordt gebragt, dezelve aan te willen houden, en beloven aan diegenen die hetzelve terug brengt en den dader aangeeft, eene belooning van 500 guldens te zullen betalen.

J. VAN REENEN, & Co.

BATAVIA, *den 28sten Augs.* 1817.

GEDRUKT TE BATAVIA, OP
's Lands Drukkerij.